VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

METODIKA AKVIZIČNÍHO PROCESU V KONSOLIDOVANÉ ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

METHODOLOGY OF ACQUISITION PROCESS IN CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE — Bc. Diana Billichová

AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE — Ing. Jan Pěta, Ph.D.

SUPERVISOR

BRNO 2024

Zadání diplomové práce

Ústav:	Ústav financí
Studentka:	**Bc. Diana Billichová**
Vedoucí práce:	**Ing. Jan Pěta, Ph.D.**
Akademický rok:	2023/24
Studijní program:	Účetnictví a finanční řízení podniku

Garantka studijního programu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává diplomovou práci s názvem:

Metodika akvizičního procesu v konsolidované účetní závěrce

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Cíle práce, metody zpracování
Teoretické východiska práce: Akviziční proces z pohledu účetnictví a daní
Návrh metodiky sestavení konsolidované účetní závěrky dle zvolené akviziční metody
Účetní, daňové a finanční dopady akvizice
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem diplomové práce je na základě studia odborné literatury popsat akviziční proces pro právnickou osobu včetně jeho účetních a daňových dopadů a identifikovat faktory ovlivňující volbu akviziční metody. Vytvořit návrh metodiky sestavení konsolidované účetní závěrky zohledňující akviziční metodu.

Základní literární prameny:

HLAVAČ, J. Fúze a akvizice - proces nákupu a prodeje firem. Praha: Oeconomica, 2016. ISBN 978-80-245-2159-6.

LOJA, R. a JONÁŠ, R. Konsolidovaná účetní závěrka podle českých předpisů v příkladech. Praha: 1. VOX, 2016. ISBN 978-80-87480-52-6.

SEDLÁČEK, J., HÝBLOVÁ, E., KONEČNÝ, A., KŘÍŽOVÁ, Z. a VALOUCH, P. Proces fúzí obchodních společností v právních, účetních a daňových souvislostech. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6488-1.

SKÁLOVÁ, J. Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN: 978-80-7598-570-5.

ZELENKA, V. a ZELENKOVÁ, M. Konsolidace účetních výkazů: principy a praktické aplikace. 2. upr. a rozš. vydání. Jesenice: Ekopress, 2018. ISBN 978-80-87865-43-9.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2023/24

V Brně dne 4.2.2024

L. S.

prof. Ing. Mária Režňáková, CSc. garantka	doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D. děkan

Abstrakt

Diplomová práce se zaměřuje na podrobný popis a metodiku akvizičního procesu, zejména s ohledem na jeho účetní a daňové aspekty pro právnickou osobu. Na základě zvolené akviziční metody je následně vytvořen postup k sestavení konsolidované účetní závěrky. Konsolidované účetní výkazy jsou následně podrobeny finanční analýze vybraných ekonomických ukazatelů, na jejichž základě je vyhodnocen efekt plynoucí z provedené akvizice.

Abstract

The thesis focuses on a detailed description and methodology of the acquisition process, especially with regard to its accounting and tax aspects for a corporate entity. Based on the chosen acquisition method, a procedure for the preparation of consolidated financial statements is subsequently developed. The consolidated financial statements are then subjected to a financial analysis of selected economic indicators to assess the effect of the acquisition.

Klíčová slova

akvizice, motivy fúzí a akvizic, konsolidovaná účetní závěrka, metody konsolidace, míra vlivu, konsolidační rozdíl

Key words

acquisitions, goals of mergers and acquisitions, consolidated financial statements, consolidation methods, degree of influence, consolidation difference

Bibliografická citace

BILLICHOVÁ, Diana. Metodika akvizičního procesu v konsolidované účetní závěrce [online]. Brno, 2024 [cit. 2024-05-13]. Dostupné z: https://www.vut.cz/studenti/zav-prace/detail/160401. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Jan Pěta.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 13. května 2024

---

podpis studenta

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu své diplomové práce Ing. Janu Pětovi, Ph.D. za jeho cenné rady, připomínky a odborné vedení při zpracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a nejbližším, kteří mi byli velkou oporou a podporou během studia.

OBSAH

ÚVOD **11**

CÍLE A METODIKA PRÁCE **13**

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE **15**

1.1 Akvizice 15

1.1.1 Kapitálová akvizice 15

1.1.2 Majetková akvizice 17

1.1.3 Členění akvizic dle ekonomické teorie 18

1.1.4 Motivy akvizic 19

1.2 Přeměny obchodních společností 21

1.2.1 Srovnání fúze a akvizice 22

1.3 Účetní závěrka 23

1.4 Konsolidovaná účetní závěrka dle české legislativy 24

1.4.1 Legislativní úprava 24

1.4.2 Povinnost sestavit konsolidovanou účetní závěrku 25

1.4.3 Obsah konsolidované účetní závěrky 26

1.4.4 Typy vlivů 28

1.4.5 Konsolidační metody 29

1.4.6 Konsolidační rozdíl 31

1.4.7 Konsolidační pravidla 33

1.4.8 Odložená daň 33

1.5 Ukazatelé finanční analýzy 34

1.5.1 Ukazatele rentability 34

1.5.2 Ukazatele likvidity 35

1.5.3 Ukazatele zadluženosti 36

1.5.4 Ukazatele aktivity 38

2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU 39

2.1 Akviziční proces 39

2.1.1 Akviziční proces z pohledu kupujícího 39

2.1.2 Akviziční proces z pohledu prodávajícího 43

2.2 Účetní hledisko akvizic 45

2.2.1 Ocenění majetku a závazků 45

2.2.2 Účetní hledisko kapitálové akvizice 46

2.2.3 Účetní hledisko majetkové akvizice 48

2.3 Daňový dopad akvizice – daň z příjmů 49

2.3.1 Daň z příjmů – kapitálová akvizice 50

2.3.2 Daň z příjmů – majetková akvizice 51

2.4 Daňový dopad akvizice – daň z přidané hodnoty 52

2.4.1 Daň z přidané hodnoty – kapitálová akvizice 52

2.4.2 Daň z přidané hodnoty – majetková akvizice 53

2.5 Ostatní daně 54

2.5.1 Daň z nemovitých věcí 54

2.5.2 Daň silniční 55

3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ 57

3.1 Charakteristika akvizující společnosti 57

3.2 Charakteristika akvizované společnosti 61

3.3 Akviziční proces 65

3.4 Účetní a daňové dopady akvizice společnosti 68

3.4.1 Úprava účetního období 71

3.5 Konsolidovaná účetní závěrka 71

3.6 Ekonomické zhodnocení KÚZ 90

ZÁVĚR 94

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ **96**

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ **101**

SEZNAM OBRAZKŮ **102**

SEZNAM TABULEK **103**

ÚVOD

Od začátku 20. století se stále častěji objevuje tendence ke spojování společností prostřednictvím fúzí, akvizic a jiných forem podnikových kombinací, a to nejen v rámci národních trhů, ale zejména na globální úrovní. Tento trend je patrný i v České republice, kde každoročně roste počet spojených společností. V dnešní době dynamického podnikatelského prostředí se firmy často uchylují k akvizicím jako strategickému nástroji pro růst a posílení svého postavení na trhu. Různé druhy akvizic a jiných forem spojování společností využívají k dosahování různých cílů, například ke snížení nákladů, z logistických důvodů, daňových úlev a jiných. Hlavním cílem a důvodem ke spojení společností je především zvýšení ekonomického užitku. Tyto akvizice však přinášejí nejen nové příležitosti, ale také výzvy v oblasti účetnictví, daní a finančního řízení. V případě, kdy dojde ke kapitálovému propojení účetních jednotek, je potřeba sestavit účetní závěrku za celou skupinu společností. Této účetní závěrce se říká konsolidována účetní závěrka.

Tato diplomová práce bude detailně analyzovat pojem akvizice, s důrazem na její různé formy, rozdíly mezi nimi a motivaci, která stojí za rozhodnutím společností k jejich uskutečnění. Konkrétně se bude zabývat spojením obchodních společností skrze kapitálovou akvizici, a s tím úzce souvisejícím sestavením konsolidované účetní závěrky. Konsolidace samotná, odvozená z latinského "con" - dohromady a "solidus" - pevný, reflektuje spojení společností za účelem vytvoření jednotného celku. Konsolidovaná účetní závěrka představuje závěrku, který zobrazuje finanční situaci celé skupiny podniků, jako by šlo o jediný celek.

V rámci teoretické části bude vymezena základní charakteristika spojená s akvizicí se zaměřením především na členění, rozdíly a motivaci k jejich realizaci. Dále bude vymezený rozdíl mezi účetní a konsolidovanou účetní závěrkou. Konsolidována účetní závěrka bude zaměřená na teoretické východiska na základě platné legislativy České republiky.

Analytická část této diplomové práce se detailně zaměří na postup akvizice a jeho jednotlivé fáze, zkoumající proces jak z perspektivy kupujícího, tak i prodávajícího. Následně se analytická část soustředí na zkoumání akvizičního procesu z účetního

a daňového hlediska. Bude provedena důkladná analýza účetních a daňových aspektů, které se vztahují k procesu akvizice.

V návrhové části práce bude navržen a popsán modelový postup akvizice mezi právnickými osobami, kde se větší společnost stává akvizitorem menší společnosti. Tento modelový příklad bude sloužit jako podklad pro sestavení konsolidované účetní závěrky akvizující společnosti. Dosažené výsledky budou v poslední části této práce zhodnoceny a porovnány pomocí ukazatelů finanční analýzy.

CÍLE A METODIKA PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat a popsat akviziční proces pro právnickou osobu, a to včetně účetních a daňových dopadů. Následně navrhnout metodiku sestavení konsolidované účetní závěrky, která bude zohledňovat vybranou akviziční metodu. Součástí cíle je zároveň i vyhodnocení akvizičního procesu s ohledem na ekonomickou situaci nově vzniklého konsolidačního celku.

Dílčími cíli podporující hlavní cíl této práce jsou:

- vymezení a stanovení relevantních pojmů a teoretických východisek,
- analýza procesu akvizice a identifikace klíčových prvků,
- zhodnocení účetních a daňových dopadů,
- určení konsolidační metody na základě vybrané akviziční metody,
- zhodnocení ekonomických dopadů na konsolidovaný celek.

Diplomová práce se skládá z teoretické části, analytické části a z vlastních návrhů řešení. Při zpracovávání teoretické části práce byla použitá literární rešerše, která slouží k shromáždění relevantních teoretických poznatků a k rozšíření pochopení zkoumané problematiky. V rámci literární rešerše byly, za účelem získání širšího rozhledu nad danou problematikou, použity různé literární prameny, mezi které se řadí právní úprava dané oblasti, odborné články či knihy. Seznam této literatury je přiložen v seznamu použité literatury na konci této diplomové práce (1).

V analytické části jsou využity metody analýzy a syntézy. Analýza je myšlenkové rozložení zkoumaného předmětu či jevu na jeho jednotlivé dílčí části, které se následně stávají předmětem dalšího zkoumání. Analýza je v rámci této práce využita především pro rozdělení akvizičního procesu na jednotlivé fáze. Na analýzu navazuje metoda syntézy. Syntéza umožňuje spojit jednotlivé získané poznatky analytických metod, a tak je základem pro pochopení vzájemných souvislostí. Syntéza je použitá především pro vyhodnocení vlivu účetních a daňových aspektů na akviziční proces (1).

V poslední části této diplomové práce je využitá metoda modelování a komparace. Modelování slouží k vytvoření zjednodušeného obrazu reálné situace, což umožňuje detailnějšímu porozumění a pozorování zkoumaného jevu. Pomocí modelování a aplikace vhodného druhu modelu lze napodobit reálnou situaci, na níž jsou otestovány zjištěné

poznatky. Modelování je využito v poslední části diplomové práce, kde je vytvořen modelový příklad akvizice a následné sestavení konsolidované účetní závěrky. Poslední užitou metodou je komparace, prostřednictvím které se zjišťují shodné, nebo rozdílné vlastnosti pozorovaných skutečností. Komparace je základní metodou pro hodnocení výsledků. V rámci této práce je komparace využitá především ve vyhodnocení vybraných ekonomických ukazatelů na individuálních předakvizičních výkazech a poakvizičních konsolidovaných výkazech (1).

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Pro lepší orientaci v problematice akvizic a souvisejících konsolidovaných účetních závěrkách je zásadní nejprve pečlivě definovat a vysvětlit klíčové pojmy, které tvoří základ této problematiky. Cílem této kapitoly je poskytnout pevný teoretický základ, který umožní hlouběji porozumět vlivu akvizic na konsolidovanou účetní závěrku.

1.1 Akvizice

Pojem akvizice v českém právním řádu nenalezneme, ale můžeme jej vymezit jako proces získávání či nabývání. Akvizici lze definovat jako proces, při kterém jedna společnost získává kontrolu nad jinou společnosti. Vlastníci kontrolované společnosti získávají od kontrolující společnosti vypořádání, a to v podobě peněžních prostředků nebo akcií. Akvizice je prováděná společností za účelem dosažení strategických, organizačních finančních nebo jiných cílů (2).

Proces akvizice může probíhat jednorázově, či postupně. Při akvizici nedochází ke vzniku či zániku žádné ze zúčastněných společností, ani ke změně jejich právního postavení. Podobně jako u fúzí rozlišujeme i u akvizic dva základní typy – akvizici kapitálu a akvizici majetku (3).

1.1.1 Kapitálová akvizice

Kapitálová akvizice se dá označit jako transakce mezi dvěma společnostmi, kdy akvizující společnost získá rozhodující nebo podstatný vliv na kapitálu akvizované společnosti. Může toho dosáhnout na základě nakoupení akcií, vlastnických podílů či účastí za účelem převzetí kontroly a následné řízení akvizované společnosti. Úhrada získaného kapitálů probíhá v penězích, cenných papírech, nepeněžitým vkladem či vlastními podíly (4, 5).

V případě, že kupující získá rozhodující vliv ve druhé společnosti, nabývá ovládající postavení a je nazývána mateřskou společností. Naopak ovládaná společnost je označována za dceřinou společnost (4).

Získáním podstatného nebo rozhodujícího vlivu se vytváří kapitálově propojená ekonomická skupina s povinností sestavovat konsolidovanou účetní závěrku. Z účetního

hlediska se dá kapitálová akvizice popsat jako pořízení dlouhodobého finančního majetku s rozhodujícím vlivem (5).

Metody pro uskutečnění kapitálové akvizice mohou mít 3 základní podoby:

- Nákup akcií na kapitálovém trhu.
- Nákup akcií na tzv. primárním trhu – v případě zakládání nových společností či zvyšování základního kapitálu již existujících společností formou úpisu akcií, obchodních podílů nebo účastí.
- Přijetí nabídky převzetí – formou veřejného návrhu smlouvy o koupi účastnických cenných papírů v takovém rozsahu, který nabyvateli zajistí ovládnutí cílové společnosti. Nabyvatel uhradí získané cenné papíry v penězích, jinými cennými papíry, nepeněžitým vkladem, či vlastními akciemi nebo podíly (6).

Hlavní aspekty kapitálové akvizice:

- odpadají problémy s právním nástupnictvím (kupující přebírá společnost, na které zůstávají licence, oprávnění k činnosti apod.),
- minimální změna ve vztahu k obchodním partnerům společnosti,
- se společností přechází veškeré závazky, ručení a jiné povinnosti,
- v oblasti daně z příjmů jsou veškeré úrokové náklady z dluhového financování nedaňové,
- majetek není podle českých účetních předpisů přeceňován reálnou hodnotou (7).

Nákup akcií či jiného kapitálu společnosti může mít formu buď přátelského nebo nepřátelského převzetí. V počáteční fázi se osloví management cílového podniku. Pokud management cílového podnik nabídku příjme a doporučí jej akcionářům, jedná se přátelskou formu převzetí. Pokud ale management cílového podniku návrh odmítne, obrátí se navrhovatel přímo se svojí nabídkou na akcionáře prostřednictvím veřejné nabídky k odkupu akcií. Tato forma je nazývána nepřátelskou vzhledem k postoji managementu (9, 10).

Rozhodnutí, zda bude akvizice vnímána jako "přátelská" nebo "nepřátelská", silně závisí na způsobu, jakým je navrhovaná transakce prezentována představenstvu, zaměstnancům a akcionářům cílové společnosti a jak je tímto oběma stranami vnímána. Běžnou praxí v oblasti fúzí a akvizic je, že komunikace ohledně těchto transakcí probíhá v takzvané

"bublině důvěrnosti," což znamená, že tok informací je omezen na základě dohod o mlčenlivosti (8).

V případě přátelské transakce společnosti při jednáních spolupracují. V případě nepřátelské akvizice představenstvo nebo vedení cílové společnosti není ochotno se nechat koupit nebo představenstvo cílové společnosti o nabídce předem neví. Nepřátelské akvizice se někdy mohou stát "přátelskými," pokud nabyvatel přesvědčí představenstvo cílové společnosti k souhlasu s transakcí. To často vyžaduje zlepšení podmínek nabídky a další jednání (8).

1.1.2 Majetková akvizice

Majetková akvizice je typ transakcí, při kterém dochází k převodu veškerých aktiv a závazků jedné společnosti na druhou, a to výměnou za peněžní prostředky nebo nepeněžní majetek (např. majetkové či dluhové cenné papíry, vlastní akcie). Tato transakce může být provedena jako nákup celého podniku (tj. koupě aktiv i závazků), ale také pouze jako nákup části podniku. Tento nákup probíhá na základě písemné smlouvy, kdy se jedná o běžný nákup a prodej, při kterém dochází ke spojení těchto společností, ale právní subjektivita se zde nemění. Pouze dochází ke změně bilanční struktury (4, 12).

Na rozdíl od kapitálové akvizice, kde dochází ke spojování kapitálu mezi společnostmi, a kupující společnost tak získává rozhodující vliv nad nakupovanou společností, majetková akvizice zachovává samostatný právní subjekt společnosti (s výjimkou situací, kdy je prodána celá firma), i když majetek a závazky jsou již vlastněny jinou firmou. Platba kupní ceny může, stejně jako u kapitálové akvizice, probíhat jak v peněžní, tak i nepeněžní formě. Při úhradě v peněžní formě nedochází k vlastnickému propojení společností (propojení je pouze na úrovni majetku) (6, 13).

V případě majetkových akvizic dochází k přímému převodu majetku mezi společnostmi. Tato forma akvizice je méně častá, protože je náročnější a s sebou nese vyšší daňové zátěže (7).

Hlavní aspekty majetkové akvizice:

- sjednávají se smlouvy o převodu jednotlivých aktiv,
- nepřechází zaměstnanci,
- s případným převodem závazků je vždy vyžadován souhlas věřitele,
- v oblasti daně z příjmů jsou veškeré úrokové náklady z dluhového financování daňové (7).

1.1.3 Členění akvizic dle ekonomické teorie

V ekonomické teorii se obvykle rozlišují čtyři základní kategorie akvizic podle směru integrace, který závisí na vztahu mezi podniky v rámci různých odvětví nebo na jejich vzájemné příbuznosti v odvětvích (5).

První teorií jsou akvizice horizontální. Vyznačují se tím, že dochází ke spojení společností s podobným sortimentem výrobků, které si vzájemně konkuruji na trhu. Hlavním cílem tohoto spojení bývá zesílení pozice na trhu, vytvoření synergických efektů a také „odstraněním“ konkurenta (7, 14).

Druhou teorií jsou akvizice vertikální. V tomto případě dochází k spojení podniků, jejichž výrobní procesy se vzájemně doplňují, s cílem zlepšit koordinaci a plánování výroby. Typicky se jedná o spojení dodavatelů a odběratelů. Tímto způsobem si podnik usnadňuje svůj přístup k surovinám (např. mlýn a pekárna) nebo ke spotřebiteli (např. výrobní podnik a distributor) (2, 15).

Další teorií jsou akvizice koncentrické. Koncentrické akvizice se soustředí na získání firem, jejichž výrobní procesy na sebe navazují nebo nabízejí produkty, které jsou podobné nebo doplňují produkty nabyvatele. Koncentrické akvizice jsou typem koncentrace, při kterém se propojují společnosti z příbuzných oborů podnikání. Cílem je vytvořit produkty, které se navzájem synergicky doplňují a rozšiřují nabídku, i když samy společnosti nevyrábějí totožné produkty (2, 15).

Poslední teorií jsou konglomerátní akvizice. Dochází ke spojení společností, které působí v odlišných odvětvích a nemají mezi sebou přímý vztah. Jejím cílem je získání společnosti mimo obor podnikání nabyvatele. Motivací pro konglomerátní akvizice může být diverzifikace rizik nebo daňové důvody. Celosvětově pro ni platí i nejnižší výskyt akvizic ze všech čtyř dělení (2).

1.1.4 Motivy akvizic

Motivy pro realizaci akvizice mohou být různorodé a závisí na cílech a strategií společnosti. Hlavním důvodem akvizice je zvýšení tržní hodnoty společnosti a dosažení ekonomického zisku. Dále společnosti mohou sledovat cíl, diverzifikovat rizika a usilovat o úsporu nákladů, daňové úspory a jiné (9).

Synergie

Často se za motivací k uskutečnění akvizice skrývá hledání synergického efektu, který by měl přinést výhody. To znamená, že kupující společnost vidí v potenciální akvizici příležitost k doplnění svého stávajícího podnikání, což by jí pomohlo dosáhnout lepších výsledků a získat konkurenční výhodu. K synergii dochází, když je ziskovost po akvizici vyšší než zisk, který by tyto dva podniky generovaly nezávisle (10).

Podstata synergetického efektu spočívá v myšlence, že společnost vzniklá přeměnou má vyšší hodnotu, než byl součet hodnot společností přeměňovaných. Tato myšlenka může být matematicky vyjádřena rovnicí 2+2=5. Synergického efektu (tj. nadměrného růstu hodnoty) se pak dosahuje úsporami z rozsahu, diferenční výkonností, větším podílem na trhu a jeho využitím, zdokonalením likvidity, zlepšenou organizací práce či koncentrací znalostí (5).

Synergického efektu můžeme dosáhnout těmito způsoby:

- Úspory z rozsahu – snížení fixních nákladů na jednotku produkce. Může být dosaženo převážně u akvizice společností působících ve stejném odvětví, což umožňuje zvýšit celkovou produkci.
- Finančními úsporami – díky akvizici může dojít ke zlepšení finančního stavu společnosti a posílení její stability, což následně umožní získat lepší rating a levnější úvěry.
- Diferenčními úsporami – pokud je management jedné společnosti efektivnější než management druhé společnosti, můžeme dosáhnout diferenciálních úspor tím, že nahradíme management firmy, která je méně výkonná. Tímto způsobem lze celý podnik řídit efektivněji a dosáhnout úspor.

- Větším podílem na trhu – získáním většího tržního podílu firma posiluje svou pozici na trhu v porovnání s konkurencí. Tím získává také výhodu při jednáních se svými odběrateli a dodavateli.
- Koncentrací znalostí – velké firmy s dostatečným kapitálem mohou získat potřebné technologie a know-how akvizicí s menšími firmami. Pro menší firmy je tato akvizice také výhodná, protože, i když mají potřebné znalosti, nemají dostatečné finanční prostředky na jejich uplatnění (9, 11)

Diverzifikace rizika

Akvizice s firmou z jiného odvětví může zajistit stabilitu celkových tržeb. Diverzifikace se často považuje za důležitý motiv pro provádění fúzí a akvizic. Tímto způsobem může firma minimalizovat riziko při dočasném poklesu tržeb v jednom odvětví podnikání a ztráta může být vykompenzována nárůstem tržeb v jiném sektoru ekonomiky. Akcionáři však obvykle vnímají tuto motivaci jako relativně slabou, protože sami mohou diverzifikovat nákupem různých akcií (11).

Daňový motiv

Zisková společnost s kladným daňovým základem může provést akvizici se společnosti, která má vysokou daňovou ztrátu, s cílem ušetřit současné nebo budoucí daňové závazky na dani z příjmu právnických osob (daňovou ztrátu lze v následujících pěti letech odečíst). Akvizice mezi ziskovou společností s kladným daňovým základem a společností s daňovou ztrátou může být výhodná pro obě strany. Zisková společnost může snížit své daňové povinnosti, zatímco společnost s daňovou ztrátou může využít tuto akvizici k pokrytí svých ztrát. Důležité je, aby daňový motiv nebyl jediným nebo hlavním důvodem akvizice, protože v tomto případě by mohl finanční úřad danou daň doměřit (5).

Další možné důvody:

- osobní motivy manažerů,
- motiv likvidační hodnoty,
- odstranění konkurence,
- získání technologií, nových a kvalifikovaných zaměstnanců, nehmotných aktiv (technologie, licence, know-how),
- úspora administrativních nákladů v rámci skupiny firem (10).

1.2 Přeměny obchodních společností

Základní právní úprava přeměn obchodních společností je soustředěna především v zákoně č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „zákon o přeměnách“) (12).

Definovat termín „přeměna“ z pohledu české právní úpravy je do jisté míry problematická, jelikož tento pojem není českým právem přímo definován. Podle odborné literatury, která vychází z textace právních předpisů, lze pojem přeměna definovat jako označení procesů, které vedou k dělení či spojování společností, popř. změně právní formy. Pokud jde o obchodní korporace, tato definice může být rozšířena o možnost změny právní identity obchodní korporace nejen skrze právní nástupnictví či změnu vnitřních poměrů, ale také změnu státní příslušnosti (13).

Vzhledem k tomu, že přeměny obchodních společností nejsou předmětem této diplomové práce, budou zde pouze stručně zmíněny hlavní typy přeměn, kterými jsou:

- fúze,
- rozdělení
- převod jmění na společníka,
- změna právní formy,
- přeshraniční přemístění sídla,
- přeměna v případě likvidace a insolvenčního řízení (14).

Fúze

Fúze je jednou ze základních forem přeměn obchodních společností. Základní právní norma, která upravuje podmínky pro uskutečnění fúzí je zákon o přeměnách (14).

Pojem fúze je používán pro označení procesu, při kterém zaniká jedna nebo více společností a jmění společnosti přebírá právní nástupce, který již existuje nebo fúzi vzniká. Podstatou fúze je spojení několika subjektů do jedné společnosti a zároveň zánik alespoň jednoho subjektu (společnosti či družstva) bez likvidace a přechod majetku a závazků (tedy jmění) tohoto zanikajícího subjektu na právního nástupce (2).

Fúze mají obecně formu sloučení a splynutí. Rozdíl mezi způsoby je následující:

- Při sloučení dochází k zániku obchodních společností či družstev a jejich majetek, práva a závazky přechází na nástupnickou obchodní společnost či družstvo. Nástupnická společnost je společností, která existovala již před začátkem fúze, jedná se většinou o společnost ekonomicky silnější. Společníkům zanikající společnosti jsou výměnou vydány cenné papíry nebo podíly na základní kapitál v nástupnické společnosti (14).
- Při fúzi splynutím jde o zánik obchodních společností a družstev, které se fúze účastní a následně se společnost transformuje do nově vzniklé obchodní společnosti. Veškerá práva a povinnosti zaniklé společnosti přechází na nově vzniklou obchodní společnost. Na rozdíl od fúze sloučením jsou zúčastněnými společnostmi fúze pouze zanikající společnosti, jelikož nástupnická společnost či družstvo vzniká až dnem zápisu fúze do obchodního rejstříku, takže se samotné fúze nemůže účastnit (14).

1.2.1 Srovnání fúze a akvizice

Procesy fúze a akvizice můžeme obecně označit jako trend soustřeďování firem do stále větších podnikatelských celků. Společnosti provádí fúze a akvizice za účelem dosažení určitých strategických, podnikatelských či finančních cílů. Zároveň je zde předpoklad, že koncentrací dosáhnou většího synergického efektu a společné podnikání bude výhodnější, než kdyby v něm každá společnost pokračovala sama (3).

Pojmy fúze a akvizice jsou v angličtině známé pod zkratkou M&A (Mergers and Acquisitions). Mergers (fúze) lze zjednodušeně definovat jako proces, při kterém majetek a závazky jedné společnosti jsou začleněny do jiné společnosti, což vede ke spojení obou společností do jedné nové entity, obvykle prostřednictvím výměny podílů. Akvizice (acquisition) na druhou stranu představuje proces, během něhož jedna společnost – kupující – nakupuje aktiva, jako například výrobní závod, divizi nebo dokonce celou firmu, obvykle výměnou za finanční prostředky, cenné papíry nebo jiná aktiva, která mají hodnotu pro prodávající firmu (15).

Hlavním rozdílem mezi fúzí a akvizicí spočívá v tom, že při akvizici si spojené obchodní společnosti zachovávají svou právní subjektivitu, zatímco při fúzi vždy minimálně jedna

ze spojených společností právně zaniká. Z toho důvodu se v českém právu věnuje fúzím mnohem více pozornosti a jsou také upraveny zákonem o přeměnách. Na rozdíl od fúzí však v českém prostředí neexistuje zákon, který by se přímo věnoval akvizicím (16).

1.3 Účetní závěrka

Pod pojmem účetní závěrka se představuje soubor finančních výkazů, které účetní jednotka sestavuje za účetní období k rozvahovému dni. Rozvahový den představuje poslední den účetního období. Účetní závěrka musí poskytovat různým uživatelům komplexní a pravdivý obraz o podniku a jeho hospodaření v minulém účetním období (17).

Účetní závěrka sestavená dle české legislativy vychází především z následujících právních předpisu:

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „zákon o účetnictví“),
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, která upravuje rozsah a způsob sestavování účetní závěrky (dále jako „Vyhláška č. 500/2002 Sb.“) (22, 23).

Všechny účetní jednotky jsou povinné v souladu se zákonem o účetnictví sestavit účetní závěrku. Povinné součásti účetní závěrky jsou definovány v § 18 zákona o účetnictví, a jsou jimi:

- Rozvaha (bilance) – obsahuje informace o stavu a struktuře majetku, závazků a o vlastním kapitálu, tedy aktivech a pasivech účetní jednotky,
- Výkaz zisku a ztráty – informuje o výši nákladů a výnosů, jejich struktuře a dosaženém výsledku hospodaření,
- Příloha – vysvětluje a doplňuje informace obsažené v rozvaze a výkazu zisku a ztráty (18).

Kromě povinných součástí může účetní závěrka zahrnovat i přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu (18).

1.4 Konsolidovaná účetní závěrka dle české legislativy

Konsolidaci lze provádět buď v souladu s českou legislativou nebo podle mezinárodních účetních standardů, známých jako IFRS. Použití IFRS je povinné v případech, pokud konsolidovaná účetní jednotka emituje cenné papíry, které se obchodují na regulovaném evropském trhu, nebo pokud se jedná o mezinárodní či nadnárodní společnost (19).

Konsolidovaná účetní závěrka představuje účetní závěrku, která je sestavená a upravena metodami konsolidace pro skupinu individuálních účetních jednotek, které jsou spojeny některým z následujících způsobů:

- držení vlastnických podílů,
- smluvní uspořádání,
- personální spřízněnost,
- příbuznost předmětu činnosti,
- jiným způsobem aplikované míry vlivu (20).

Konsolidovaná účetní závěrka má za cíl prezentovat přesné a věrné vyobrazení finanční situace, změny v ní a finanční výkonnosti ekonomické jednotky jako celku bez zohledňování právní subjektivity. Smyslem konsolidované účetní závěrky je informovat vlastníky, akcionáře, banky a potenciální investory o majetku a vlastních či cizích zdrojích. Konsolidovaná účetní závěrka neslouží k alokaci zisku ani k výpočtu daní (25, 26).

1.4.1 Legislativní úprava

Při tvorbě konsolidované účetní závěrky (dále jako „KÚZ“) v České republice se respektují následující zákony a předpisy:

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích,
- Vyhláška č. 500/2002 Sb.,
- České účetní standardy (dále jako „ČÚS“), konkrétně ČÚS č. 020 o konsolidované účetní závěrce (20).

1.4.2 Povinnost sestavit konsolidovanou účetní závěrku

Podle § 22 zákona o účetnictví se konsolidovanou účetní závěrkou myslí účetní závěrka, která je sestavena a upravena na základě konsolidačních metod. Tato KÚZ se vytváří pro skupinu samostatných podniků a musí být ověřena auditorem. Povinnost sestavit KÚZ mají takové společnosti, které jsou obchodní společností a současně jsou ovládající osobou. V § 22 odst. 3 zákona o účetnictví jsou uvedeny osoby, které jsou povinné se podrobit se konsolidaci. Tento odstavec pojednává o následujících osobách bez ohledu, kde mají sídlo:

- konsolidovaná účetní jednotka neboli ovládaná osoba, kromě osob, ve kterých je společný vliv podle § 22 odst. 4 zákona o účetnictví neboli „dceřiná společnost“,
- účetní jednotka pod společným vlivem neboli osoba pod společným vlivem je konsolidující nebo konsolidovaná osoba ve které je vykonáván společný vliv,
- účetní jednotka přidružená neboli osoba, ve které je vykonáván podstatný vliv (18).

Ovládající osoba neboli mateřský podnik a ovládaná osoba neboli dceřiný podnik je definována v zákonu o obchodních korporacích. Mateřský podnik je ovládající osoba, která může ve společnosti uplatňovat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv na řízení nebo provozování společnosti. Dceřiná společnost je ovládána osoba, která je ovládána ovládající (mateřskou) společností. Pokud je jedna, nebo více osob podřízeny jednotnému řízení (řízená osoba) jinou osobou nebo osobami (řídící osoba), tak tvoří s řídící osobou koncern (14).

Kromě samotné povinnosti sestavit konsolidovanou účetní závěrku má konsolidující účetní jednotka také povinnost včas informovat všechny konsolidované jednotky o tom, že budou součástí konsolidace. Tato konsolidující jednotka musí poskytnout konsolidovaným jednotkám podrobné informace o tom, jaké účetní dokumenty jsou potřebné pro účely konsolidace a o tom, které jednotky budou zahrnuty v konsolidačním celku (22, 26).

Datum sestavení a zveřejnění konsolidované účetní závěrky

Konsolidovaná účetní závěrka musí být sestavena ke konci rozvahového dne konsolidující účetní jednotky. Individuální účetní závěrky konsolidující,

konsolidovaných účetních jednotek a jednotek pod společným vlivem musí být sestaveny ke stejnému datu. Pokud však rozvahový den poslední účetní závěrky předchází rozvahový den konsolidované účetní závěrky o více než 3 měsíce, musí být vytvořena mezitímní účetní závěrka, která bude sloužit jako podklad pro konsolidaci. Pokud rozvahový den předchází rozvahovému dni konsolidované účetní závěrky o méně než 3 měsíce, musí být zohledněny významné události, pokud nastaly. Konsolidující účetní jednotka je poté povinna tuto informaci uvést v příloze konsolidované účetní závěrky (18).

Délka účetního období účetní jednotky musí být stejná. Pokud během konsolidovaného účetního období dojde k prodeji nebo akvizici účetní jednotky, je třeba tuto skutečnost uvést v příloze konsolidované účetní závěrky (21).

Podle § 22 odst. 1 zákona o účetnictví musí být KÚZ ověřena nezávislým auditorem. Zveřejnění konsolidované účetní závěrky je třeba zveřejnit, nebo uložit do sbírky listin do 30 dnů a nejpozději do konce následujícího účetního období (18).

Datum akvizice

Datum akvizice nastává v den, kdy se podniky spojily, což znamená den, od kterého ovládající společnost začíná uplatňovat vliv v ovládané společnosti, kde koupila podíl (21).

1.4.3 Obsah konsolidované účetní závěrky

Obsah konsolidované účetní závěrky je definován v § 64 Vyhlášky č. 500/2002 Sb., a jeho součásti je:

- konsolidovaná rozvaha,
- konsolidovaný výkaz zisku a ztráty,
- konsolidovaná příloha (22).

Součástí také může být:

- přehled o peněžních tocích,
- přehled o změnách vlastního kapitálu (22).

Konsolidovaná rozvaha

V konsolidované rozvaze se uvádí výše aktiv v ocenění sníženém o opravné položky a oprávky odděleně za běžné účetní období a minulé účetní období. Výše pasiv se uvádí za běžné účetní období a minulé účetní období. Aktiva se v konsolidované rozvaze uvádějí v netto stavu (22).

Konsolidovaná rozvaha se na základě použité metody konsolidace rozšíří o následující položky:

- v aktivech:
  - kladný konsolidační rozdíl,
  - cenné papíry a podíly v ekvivalenci,
- v pasivech:
  - záporný konsolidační rozdíl,
  - menšinový vlastní kapitál,
  - menšinový základní kapitál,
  - menšinové kapitálové fondy,
  - menšinové fondy ze zisku včetně nerozděleného zisku a neuhrazené ztráty minulých let,
  - menšinový výsledek hospodaření běžného účetního období,
  - konsolidační rezervní fond,
  - podíl na výsledku hospodaření v ekvivalenci (21).

Konsolidovaný výkaz zisků a ztrát

V konsolidovaném výkazu zisků a ztráty se uvádí výše nákladů a výnosů odděleně za běžné účetní období a minulé účetní období (22).

Výkaz zisku a ztráty se podle použité metody doplní:

- v nákladových položkách o zúčtování kladného konsolidačního rozdílu,
- ve výnosových položkách o zúčtování záporného konsolidačního rozdílu,
- menšinové podíly na výsledku hospodaření,
- podíl na výsledku hospodaření v ekvivalenci (21).

Příloha ke konsolidované účetní závěrce

Příloha konsolidované účetní závěrky by měla obsahovat podobné informace jako příloha u individuální účetní závěrky. Tyto informace usnadňují posouzení finanční situace společností, které jsou součástí konsolidace (21).

Oproti individuální účetní závěrky se musí provést potřebné úpravy:

- vyjmutí operací mezi spřízněnými stranami, které jsou zahrnuty v konsolidačním celku,
- u průměrného počtu zaměstnanců v průběhu účetního období se musí zvlášť uvést průměrný přepočet zaměstnanců účetní jednotky, které podléhají konsolidaci poměrnou metodou,
- u položek odměn, záloh, závdavků a úvěrů přiznaných členům řídících, kontrolních a správních orgánu se musí uvést pouze položky přiznané konsolidující a konsolidovanými účetními jednotkami (21).

V příloze jsou uvedeny základní informace o konsolidovaných účetních jednotkách, sdružených jednotkách, jednotkách pod společným vlivem i o jednotkách, které nejsou ani pod společným vlivem ani přidružené. Nalezneme zde také podrobnosti o metodě konsolidace, vymezení konsolidačního rozdílu a informace o cizích měnách a způsobu jejich přepočtu (22).

1.4.4 Typy vlivů

Jedním z prvních kroků sestavení konsolidace je stanovení míry vlivů všech účetních jednotek, a podle toho dále určujeme metodu konsolidace. Existuji 3 typy vlivů:

- rozhodující vliv,
- podstatný vliv,
- společný vliv (23).

Je vhodné zmínit ještě jeden typ vlivu, a to je nevýznamný vliv. Pokud účetní jednotka nedosahuje žádného z předešlých vlivů, tak nepodléhá konsolidaci (24).

Rozhodující vliv

Tento typ vlivu uplatňuje mateřská společnost (ovládající osoba) v dceřiné společnosti (ovládané společnosti). Mateřská společnost musí vlastnit alespoň 40% podíl

na hlasovacích právech společnosti. Tento vliv se považuje za nejintenzivnější a ovládající osoba může jmenovat nebo odvolat většinu členů statutárního orgánu či kontrolního orgánu společnosti. Může ovšem nastat i situace, kdy ovládající osoba ovládá alespoň 30 % všech hlasů a tato výše představuje více než polovinu hlasovacích práv přítomných osob na posledních 3 po sobě jdoucích jednáních nejvyššího orgánu (19, 27).

Při tomto typu vlivu pak používáme k sestavení konsolidované účetní závěrky metodu plné konsolidace (20).

Podstatný vliv

Společnost má podstatný vliv v případě, že má podíl na hlasovacích právech mezi 20 % až 40 %. Představuje vliv na řízení nebo provozování účetní jednotky, který není rozhodující ani společný. To znamená, že konsolidující společnost nemá nad konsolidovanou účetní jednotnou plnou moc, ale pouze se podílí na rozhodování. Taková účetní jednotka se nazývá jako přidružený podnik a k sestavení konsolidace se využívá metoda ekvivalence (12, 22).

Společný vliv

Jedná se o situaci, kdy účetní jednotka je ovládána jednou či více účetními jednotkami, které nejsou zahrnuté do jednoho konsolidačního celku. Zároveň však musí být splněna podmínka, která říká, že osoby vykonávající společný vliv, nevykazuji rozhodující vliv v této účetní jednotce. Při sestavení konsolidované účetní závěrky při společném vlivu se uplatňuje poměrná metoda (12, 22).

Nevýznamný vliv

Jedná se o situaci, kdy má společnost vliv nižší než 20 %. V tomto případě zákon o účetnictví umožňuje nezahrnout společnost do konsolidačního celku (23).

1.4.5 Konsolidační metody

Při sestavování KÚZ se využívají tři metody, které jsou následně popsány v ČÚS č. 20:

- plná konsolidace,
- poměrná konsolidace,
- konsolidace ekvivalencí (22).

Při sestavování konsolidované účetní závěrky můžeme volit ze dvou způsobu, a to buď přímou konsolidací nebo konsolidací po jednotlivých úrovních dílčích celků. Přímá konsolidace spočívá v tom, že se konsolidují všechny účetní jednotky najednou bez využití dílčích účetních závěrek, to znamená že nejsou sestaveny individuální konsolidované účetní závěrky. Konsolidace po jednotlivých úrovních dílčích celků znamená, že se sestavují individuální účetní závěrky za dílčí celky, které jsou následně začleněny do závěrky konsolidující účetní jednotky (23, 27).

V rámci všech uvedených metod je důležité provést vyloučení vzájemných vztahů mezi podniky v konsolidačním celku. To zahrnuje například vzájemný prodej a nákup zásob a služeb, vzájemné pohledávky a závazky, vzájemné nespotřebované dodávky nakoupených zásob a dlouhodobého majetku a další (20).

Plná metoda konsolidace

Plná metoda se využívá v případě, že konsolidující účetní jednotka uplatňuje rozhodující vliv, tj. jedná se o účetní jednotky, které mají vztah mateřské a dceřiné společnosti. Při plné metodě jsou do konsolidovaných účetních výkazů po úpravách zahrnuty veškerá aktiva, pasiva, náklady a výnosy konsolidované účetní jednotky, a to v plné výši. Zároveň dochází k vyloučení pořizovací ceny finanční investice konsolidující účetní jednotky oproti odpovídajícím složkám vlastního kapitálu konsolidované účetní jednotky, toto slouží k vyjádření menšinových podílů, konsolidačního rozdílu a jeho odpisu (27, 28)

V případě, že jsou již účetní závěrky protříděné a jsou sladěné účetní pravidla, můžeme postup konsolidace plnou metodou rozdělit do pěti základních bodů:

1) výpočet konsolidačního rozdílů a jeho odpisu,
2) úpravy k datu akvizice,
3) úpravy, které se týkají období, od data akvizice do data konsolidace,
4) vyloučení vzájemných vztahů,
5) kontrolní výpočty a posouzení správnosti konsolidovaných čísel (21).

Poměrná metoda konsolidace

Tato metoda se použije pro konsolidaci účetních jednotek pod společným vlivem. Konsolidace účetní závěrky pomocí poměrné metody má podobné postupy jako metoda

plné konsolidace, avšak s určitými rozdíly. V této metodě jsou aktiva, pasiva, náklady a výnosy po úpravách zahrnuté do konsolidovaných účetních výkazů v poměrné míře, která odpovídá skutečnému podílu, který konsolidující účetní jednotka vlastní ve druhé společnosti (27, 29)

Postup konsolidace poměrnou metodou je velmi podobný jako u plné metody, ale nevyjadřuje menšinové podíly. Vzájemné vztahy se vylučují v poměrné výši, které odpovídají danému podílu konsolidující účetní jednotky. Postup poměrné metody je také rozdělen do pěti základních bodů stejně jako u plné metody konsolidace (21).

Konsolidace ekvivalencí

Neboli konsolidace protihodnotou se používá v případě, že je v konsolidované účetní jednotce uplatňován podstatný vliv a představuje ocenění účastí konsolidující společnosti na konsolidované společnosti ve výši podílu na vlastním kapitálu. Oproti plné metodě aktiva, závazky, výnosy a náklady nevstupují do výkazů v plné výši, ale objeví se jen v několika málo položkách, například cenné papíry a podíly v ekvivalenci, podíl na VH v ekvivalenci, konsolidační rozdíl a konsolidační rezervní fond (27, 30).

V případě, že jsou již účetní závěrky protříděné a jsou sladěné účetní pravidla, můžeme postup konsolidace ekvivalencí rozdělit do sedmi základních bodů:

1) vyloučení pořizovací ceny finanční investice z konsolidující jednotky,
2) výpočet konsolidačního rozdílu a jeho odpisu,
3) výpočet položky Cenné papíry a vklady v ekvivalenci,
4) výpočet položky Podíl na výsledku hospodaření v ekvivalenci,
5) výpočet položky Konsolidační rezervní fond,
6) vyloučení vzájemných vztahů s dopadem do vlastního kapitálu konsolidované účetní jednotky,
7) kontrolní výpočty a posouzení správnosti konsolidovaných čísel (21).

1.4.6 Konsolidační rozdíl

Pro vytvoření KÚZ je nezbytné začlenit do výkazů položku konsolidační rozdíl (dále jako „KR“). Definice KR podle ČÚS č. 020 je rozdíl mezi pořizovací cenou podílu konsolidované účetní jednotky a jeho oceněním podle podílové účasti konsolidující účetní jednotky na výši vlastního kapitálu vyjádřeného reálnou hodnotou. Podle ČÚS se výška

konsolidační rozdílu sestavuje k datu akvizice, nebo k datu zvýšení podílu v jiné společnosti. Den akvizice je den, kdy ovládající osoba začíná uplatňovat příslušný vliv ve společností. (25)

Při výpočtu KR se u všech metod postupuje stejně a vzorec je následující:

$$Konsolidační\, rozdíl = PC - (\,\%\, podílu \times VK)$$

Použité zkratky:

- PC = pořizovací cena včetně vedlejších nákladů související s pořízením
- % podílu = procento podílové účasti konsolidující účetní jednotky v konsolidované účetní jednotce
- VK = vlastní kapitál v reálné hodnotě

Hodnota KR může vyjít kladná, záporná nebo nulová. Česká právní úprava upravuje § 65 Vyhlášky č. 500/2002 Sb.:

- kladný konsolidační rozdíl,
- záporný konsolidační rozdíl (22).

Kladný konsolidační rozdíl se vyskytuje zcela běžně a vzniká na základě toho, že si investující jednotka spolu s podílem kupuje i schopnost produkovat zisk. KR se vykazuje v aktivech konsolidované rozvahy. Představuje majetek získaný za účelem dosáhnutí budoucích zisků (27, 31).

Záporný konsolidační rozdíl vzniká na základě špatné finanční situace jednotky, nebo nesprávného ocenění vlastního kapitálu k datu akvizice. KR se vykazuje v pasivech konsolidované rozvahy (27, 31).

Nulový konsolidační rozdíl vzniká ve specifických situacích, například kdy konsolidující účetní jednotka zakládá účetní jednotku, jelikož vklad nové účetní jednotky odpovídá podílu na vlastním kapitálu (21).

Vypočítaný KR se rovnoměrně odepisuje po dobu 20 let, pokud neexistuje důvod pro kratší dobu odepisování. Zvolená doba odepisování musí odpovídat principu věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky. Výše ročního odpisu kladného KR se vykazuje v nákladech v konsolidovaném výkazu zisku a ztrát, a naopak v případě záporného KR se vykazuje ve výnosech (27, 32).

1.4.7 Konsolidační pravidla

V ČÚS č. 020 nalezneme pravidla, podle kterých se musí konsolidace řídit a podle kterých musí konsolidované účetní jednotky upravit předkládané údaje pro sestavení KÚZ. Jedná se především o:

- způsoby oceňování majetku a závazků,
- stanovení údajů určené pro konsolidaci, které předkládají konsolidované podniky,
- určení termínů pro předkládání údajů, předložení konsolidovaných účetních závěrek nižších konsolidačních celků a termín sestavení konsolidované účetní závěrky za konsolidační celek v případě sestavování konsolidace po jednotlivých úrovních (27, 31).

1.4.8 Odložená daň

Odložená daň představuje přechodný rozdíl mezi účetním a daňovým pojetím účetních případů. Tento účetní nástroj slouží k dodržení zásady akruálního principu v účetnictví, což znamená vykazování transakcí v souladu s jejich věcným a časovým hlediskem (26).

Podle § 59 Vyhlášky č. 500/2002 Sb. vykazují odloženou daň účetní jednotky, které tvoří konsolidační celek a účetní jednotky, které sestavují účetní závěrku v plném rozsahu (22).

V KÚZ jsou následující typy odložených daní:

- odložená daň převzatá z individuálních účetních závěrek,
- odložená daň z přecenění aktiv a závazků na reálnou hodnotu ke dni akvizice,
- odložená daň z eliminace vnitropodnikových transakcí,
- odložená daň ze zhodnocení investice (22).

V případě odložené daně nevzniká účetní jednotce žádná povinnost platby daně z příjmu, což znamená, že se nejedná o daňový termín, ale o problematiku účetnictví. Vzniklý časový nesoulad může daňovou povinnost odložit do budoucna nebo ji naopak urychlit (21).

Odložená daň může být vykázána v účetní závěrce buď jako:

- Odložená daňová pohledávka – jedná se o výši daně z příjmu, která v následujícím účetním období sníží daň z příjmů,
- Odložený daňový závazek – představuje výši daně z příjmů, kterou bude muset účetní jednotka uhradit v následujícím účetním období (26).

Výpočet odložené daně probíhá tak, že přechodné rozdíly se vynásobí sazbou daně z příjmů, která bude platná v období, kdy budete uplatňovat rozdíl (26).

V diplomové práci se bude počítat s odloženou daní, která vzniká v důsledku vnitropodnikových transakcí. K nim dochází například při prodeji zásob nebo dlouhodobého hmotného majetku mezi společnostmi ve skupině. Pokud majetek nebyl prodán mimo skupinu, je nutné provést konsolidační úpravy, které vedou k vzniku odloženého daňového závazku nebo pohledávky (21).

1.5 Ukazatelé finanční analýzy

Finanční ukazatele jsou nedílnou součástí finanční analýzy, která slouží k celkovému zhodnocení finanční situace společnosti. Finanční analýza poskytuje rozsáhlý přehled a velké množství informací, které zahrnuje hodnocení minulosti, současnosti a prognózu budoucích finančních podmínek společnosti. Proto je důležitým nástrojem při hodnocení reálné ekonomické situace společnosti (27).

Výstupy z finanční analýzy jsou cenné informace nejen pro vedení společnosti, ale i pro široké spektrum zainteresovaných subjektů. Tato data jsou užitečná zejména pro investory, banky, obchodní partnery, a dokonce i pro konkurenční firmy (27).

V rámci diplomové práce budou analyzovány ukazatele likvidity, aktivity, rentability a zadluženosti.

1.5.1 Ukazatele rentability

Rentabilita neboli výnosnost vlastního kapitálu představuje schopnost podniku vytvářet nové zdroje, jinými slovy schopnost podniku dosáhnout zisku použitím investovaného kapitálu. Vyjadřuje míru zisku, která slouží jako kritérium pro alokaci kapitálu (27).

Rentabilita aktiv – ROA

Rentabilita aktiv je klíčovým ukazatelem efektivity podniku. Měří poměr zisku k celkovým aktivům bez ohledu na to, zda byla financována ze zdrojů vlastních nebo cizích. Uvádí, jak efektivně podnik využívá svůj majetek. Vyjadřuje čistou výnosnost celkových aktiv podniku, takže čím je jeho hodnota vyšší, tím se jeví hospodářská situace sledované firmy příznivěji (28).

$$ROA = \frac{zisk\ (EBIT)}{celková\ aktiva}$$

Rentabilita tržeb – ROS

Rentabilita tržeb je klíčovým ukazatelem pro posouzení efektivity podnikání. Měří poměr zisku k tržbám a poskytuje důležitý přehled o výkonnosti sledovaného subjektu. Pro lepší srovnání se doporučuje použít EBIT jako základní číslo a porovnávat výsledky s firmami stejného odvětví (28).

$$ROS = \frac{zisk\ (EBIT)}{tržby}$$

Rentabilita vlastního kapitálu – ROE

Ukazatel ROE poskytuje vlastníkům informaci o tom, jak efektivně jejich vložený kapitál generuje dostatečný výnos vzhledem k riziku investice. Pro investory je klíčové, aby ROE převyšovalo úrokové sazby jiných možných investic (29).

$$ROE = \frac{čistý\ zisk\ (EAT)}{vlastní\ kapitál}$$

1.5.2 Ukazatele likvidity

Ukazatel likvidity poskytuje informace o schopnosti společnosti rychle a efektivně přeměnit svůj majetek na peněžní prostředky k úhradě krátkodobých závazků. Nedostatečná likvidita může naznačovat obtíže při placení svých závazků nebo využívání příležitostí k získání zisku. Nízká likvidita může dokonce vést k platební neschopnosti a bankrotu. Na druhou stranu, vysoká likvidita může znamenat, že společnost drží značné množství hotovosti nebo jiných likvidních aktiv, které nepřinášejí žádný výnos a nejsou využívány pro investice či pro růst společnosti. Pro lepší srovnání se doporučuje porovnávat výsledky s firmami ze stejného odvětví (36, 37).

Běžná likvidita

Běžná likvidita, známá také jako likvidita 3. stupně, vyjadřuje schopnost oběžných aktiv pokrýt krátkodobé závazky. Při vyhodnocování oběžné likvidity je důležité zohlednit strukturu zásob a jejich realistické ocenění. Neprodejné zásoby by neměly být zahrnuty do vzorce, jelikož nepřispívají k likviditě podniku. Podobně je klíčové zohlednit strukturu pohledávek a vyhnout se zahrnutí pohledávek po splatnosti nebo nedobytných pohledávek (27).

$$Běžná\ likvidita = \frac{oběžná\ aktiva}{krátkodobé\ závazky}$$

Pohotová likvidita

Pohotová likvidita, též nazývaná likvidita 2. stupně, se snaží vyřešit nedostatky běžné likvidity tím, že vylučuje zásoby, které jsou nejméně likvidní částí oběžných aktiv. Jedná se o přísnější verzi likvidity. Pokud je hodnota pohotové likvidity výrazně nižší než běžná likvidita, naznačuje to, že podnik má nadbytečné zásoby (34, 35).

$$Pohotová\ likvidita = \frac{oběžná\ aktiva - zásoby}{krátkodobé\ závazky}$$

Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita, známá také jako hotovostní likvidita nebo likvidita prvního stupně, je nejpřísnějším ukazatelem likvidity. Zahrnuje pouze nejlikvidnější aktiva, jako jsou peněžní prostředky a krátkodobé finanční prostředky (30).

$$Okamžitá\ likvidita = \frac{peněžní\ prostředky + krátkodobý\ finanční\ majetek}{krátkodobé\ závazky}$$

1.5.3 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti poskytují informace o tom, v jakém rozsahu společnost využívá cizí zdroje k financování. Zároveň slouží jako ukazatel výše rizika, neboť zkoumají vztah mezi vlastními a cizími zdroji financování. Každý podnik má určitou výši zadluženosti, která má své výhody i nevýhody. Růst zadluženosti může zvýšit riziko finanční nestability, ale zároveň může přispět k vyšší rentabilitě a tím ke zvýšení tržní hodnoty společnosti (29).

Celková zadluženost

Ukazatel celkové zadluženosti vyjadřuje poměr mezi celkovými závazky podniku a jeho celkovými aktivy, což poskytuje informaci o tom, do jaké míry podnik využívá cizí finanční zdroje. Hodnota tohoto ukazatele v rozmezí 30 % až 50 % signalizuje průměrnou míru zadluženosti. Hodnoty mezi 50 % až 70 % naznačují vyšší stupeň zadluženosti, zatímco hodnoty nad 70 % jsou považovány za rizikové (29).

Nižší hodnoty jsou preferovány věřiteli, neboť jim poskytují určitou ochranu před možnými ztrátami. Vlastníci naopak prostřednictvím hledání finanční páky upřednostňují vyšší hodnoty celkové zadluženosti. Ukazatel je nutné porovnávat s oborovým průměrem (29).

$$Celková\ zadluženost = \frac{cizí\ kapitál}{celková\ aktiva}$$

Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování je důležitým doplňkovým ukazatelem k celkové zadluženosti, kdy tyto ukazatelé dohromady tvoří součet 1. Tento ukazatel poskytuje informaci o tom, jaká část aktiv společnosti financují akcionáři. Jeho hodnota je klíčová pro hodnocení celkové finanční situace podniku a je považován za jeden z hlavních ukazatelů. Doporučená hodnota tohoto koeficientu by se měla pohybovat nad 50 %. Ideální rozmezí hodnot se pohybuje mezi 40 až 70 % a součet koeficientu samofinancování s celkovou zadlužeností by se měl rovnat 100 % (29).

$$Koeficient\ samofinancování = \frac{vlastní\ kapitál}{celková\ aktiva}$$

Míra zadluženosti

Míra zadluženosti vyjadřuje poměr cizího a vlastního kapitálu. Tento ukazatel má klíčový význam pro rozhodování bank a dalších institucí o poskytnutí úvěru. Důležitým faktorem pro tyto subjekty je sledování časového vývoje míry zadluženosti, tj. jestli dochází k jejímu snižování či zvyšování (30).

$$Míra\ zadluženosti = \frac{cizí\ zdroje}{vlastní\ kapitál}$$

1.5.4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity umožňují zhodnotit, jak efektivně podnik využívá jednotlivé složky svého majetku a kapitálu, což odhaluje jeho hospodaření s majetkem. Pomocí těchto ukazatelů lze zjistit, zda podnik nemá přebytečné kapacity, nebo naopak nedostatek produktivních aktiv (29).

Obrat celkových aktiv

Obrat celkových aktiv vyjadřuje, kolikrát se celková aktiva společnosti obrátí za určené období, obvykle jeden rok. Tento ukazatel poskytuje informaci o využití aktiv. Ideální hodnota je rovna jedné, ale čím vyšší, tím efektivněji podnik využívá svá aktiva (27).

$$Obrat\ celkových\ aktiv = \frac{tržby}{celková\ aktiva}$$

Doba obratu pohledávek

Ukazatel doby obratu pohledávek měří, kolik dní trvá, než společnost obdrží platbu od odběratele za prodané zboží nebo služby, neboli jak dlouho trvá než se pohledávka přemění v peněžní prostředky. Delší doba inkasa pohledávek může naznačovat, že společnost poskytuje odběratelům bezúročný obchodní úvěr. Ideálně by doba obratu pohledávek měla odpovídat průměrné době splatnosti faktur (28).

$$Doba\ obratu\ pohledávek = \frac{pohledávky\ z\ obchodních\ vztahů * 365}{tržby}$$

Doba obratu závazku

Tento ukazatel vyjadřuje dobu, která uplyne od data vzniku závazku do doby úhrady faktur dodavateli. Jedná se o dobu, kdy jsou krátkodobé závazky společnosti neuhrazeny, čímž získává bezúročný obchodní úvěr. Společnost se obvykle snaží udržovat tento ukazatel co nejvyšší, aby využila výhod tohoto financování, avšak příliš vysoká hodnota může vyvolávat obavy dodavatelů ohledně nesplacení závazků vůči nim. V souvislosti se zajištěním likvidity, je doporučeno, aby doba obratu závazků převyšovala dobu obratu pohledávek (27).

$$Doba\ obratu\ závazků = \frac{krátkodobé\ závazky * 365}{tržby}$$

2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Tato kapitola se bude věnovat podrobnému popisu a analýze akvizičního procesu z perspektivy jak kupujícího, tak prodávajícího. Budou zde analyzovány jednotlivé fáze, které tvoří součást akvizičního procesu. Dále se práce zaměří na problematiku účetní a daňové stránky akvizic, přičemž budou zkoumány jak kapitálové, tak i majetkové akvizice.

2.1 Akviziční proces

Proces akvizice představuje dlouhý a náročný proces skládající se z více kroků, z nich každý je komplexní a vyžaduje pečlivou pozornost. Klíč úspěchu závisí na detailním pochopení jednotlivých kroků procesu, pečlivém provedení a správném načasování, které jsou součástí procesu due diligence. Velmi často se zapomíná na integrační fází procesu, která je klíčová. Aby byla akvizice úspěšná, je nezbytná důkladná příprava. Statistiky dokazují, že až 80 % transakcí končí neúspěchem, což právě zdůrazňuje důležitost pečlivého plánování a přípravy pro dosažení úspěšné akvizice (7).

V literatuře se můžeme setkat s různými přístupy a postupy pro provedení akvizice, kdy jednotlivý proces může být rozdělen do 3 až 4 fází, ale někteří uvádí 6 až 10 fází. Pro zjednodušení této práce jsem tyto fáze shrnula do následujících fází:

- Přípravná fáze,
- Transakční fáze,
- Integrační fáze a poakviziční zhodnocení (7).

V každé fázi akvizičního procesu je klíčové provést vhodná opatření, aby se celý proces uskutečnil bez komplikací a co nejefektivněji. Tato kapitola bude vycházet především z literatury pana Hlaváče, který zkoumá proces akvizice z dvou pohledu – zda iniciativu k akvizici projevuje kupující nebo prodávající (7).

2.1.1 Akviziční proces z pohledu kupujícího

Pro zahájení akvizice je ze strany akvizitora (tedy nakupující společnosti) nezbytné stanovit vizi a cíle své vlastní společnosti. Vize definuje dlouhodobý směr podniku na trhu, zatímco cíle představují konkrétní kroky k dosažení této vize. Vize je plánována

na období 5-10 let a musí být flexibilní a přizpůsobivá aktuálním trendům. Na základě vize management stanovuje dlouhodobé strategické cíle. V rámci svých dlouhodobých strategických cílů si akvizitor může stanovit provést akvizici jiné společnosti (31).

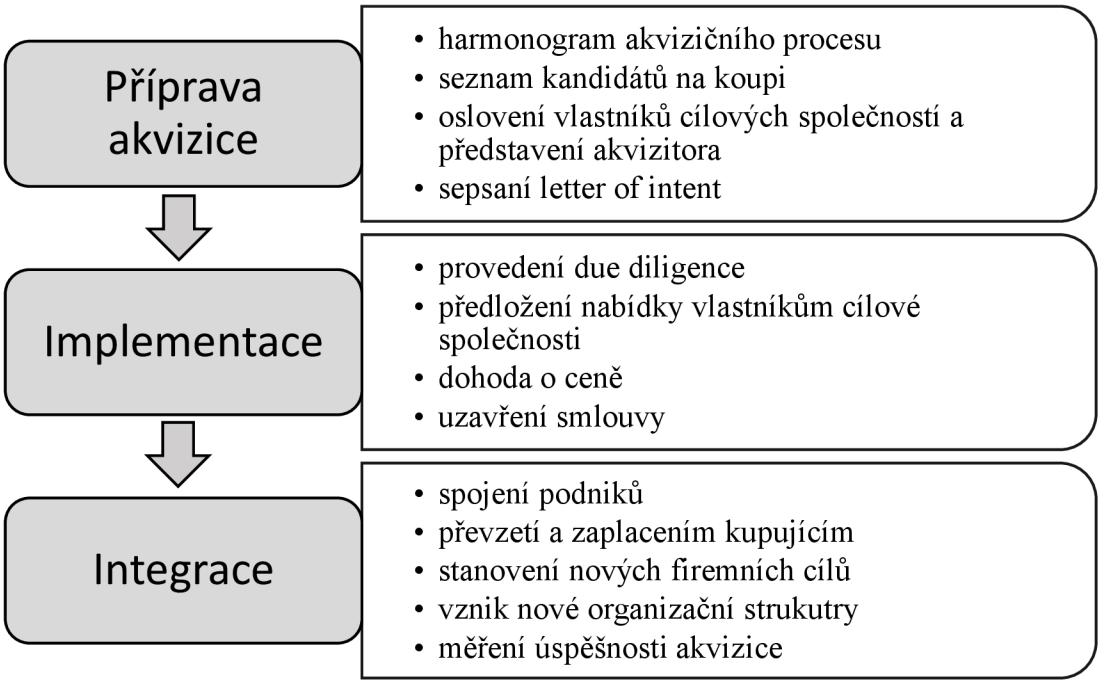

Obrázek č. 1: Proces akvizičního procesu (z pohledu kupujícího)
Zdroj: Vlastní zpracování dle (7)

1. fáze

Základem úspěšného průběhu akvizičního procesu je správně sestavený harmonogram, který vyžaduje závazné odsouhlasení zúčastněných stran. Přesná doba, kterou trvá akviziční proces, může být ovlivněna i přes pečlivou přípravu a plánování jednotlivých fází a úkonů. Celková délka procesu je pak závislá na různých faktorech, jako je například objem a rozsah transakce (jednotlivý podnik nebo skupina podniků), a také na preferencích prodávajícího a kupujícího, např. na základě potřeb rychlosti transakce z důvodu finančních možností. Pokud jsou všechny kroky optimalizovány, může trvání celé transakce obvykle trvat mezi 4 a 7 měsíci (7).

Obrázek č. 2, který je uveden níže, ilustruje možný návrh optimálně sestaveného harmonogramu.

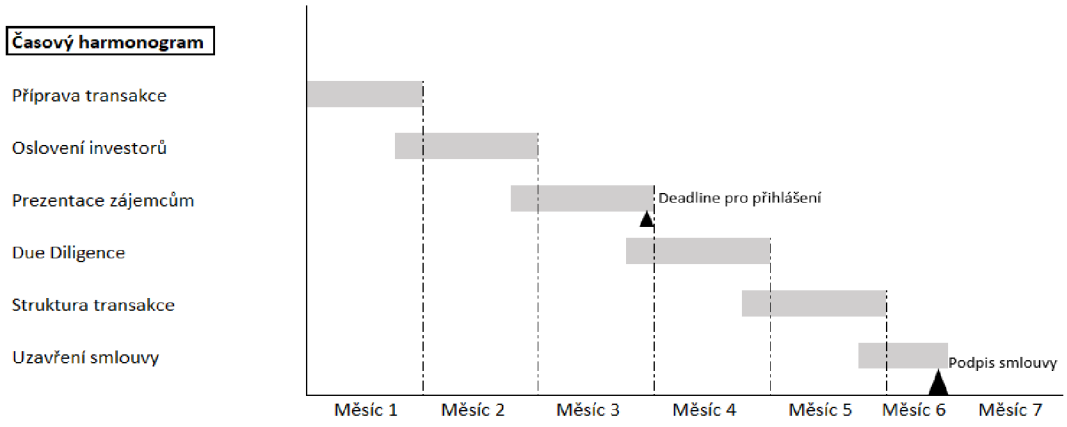

Obrázek č. 2: Časový harmonogram akvizice
Zdroj: Vlastní zpracování dle (7)

Správně stanovené cíle jsou klíčem k identifikaci vhodných kandidátů pro akvizici. Prvním krokem je vytvoření tzv. long listu, který obsahuje seznam potenciálních společností (nebo části), ve kterých lze koupit či získat rozhodující vliv (8).

Pro vytvoření seznamu vhodných kandidátů je klíčové provést důkladné hodnocení potenciálních společností z hlediska strategie a financí, s důrazem na ocenění podniku. Stanovení vhodné ceny podniku představuje jednu z nejnáročnějších částí procesu akvizice (7).

V případě přátelské akvizice akvizitor oslovuje vlastníky (akcionáře) cílových společností a představuje svou firmu a budoucí strategii. Následně je sestaven Letter of Intent, což je dokument běžně používaný i v českém prostředí. Tento dokument detailně popisuje základní principy plánované transakce. Může být jednostranný, obsahující pouze představy kupujícího, nebo sloužit jako rámec dohody mezi kupujícím a prodávajícím, kde obě strany vyjadřují zájem o provedení transakce. Letter of Intent je právně nezávazný dokument, který stanovuje klíčové body, jako jsou předmět koupě, očekávaná kupní cena, časový plán transakce, platební a další podmínky, důvěrnost a mlčenlivost, a specifikaci a zaměření procesu due diligence (7).

2. fáze

Během druhé fáze akvizičního procesu se stává klíčovou roli provedení due diligence, což představuje důkladné zkoumání cílové společnosti ze strany kupujícího. Cílem je identifikovat příležitosti a rizika spojená s touto společností. Due diligence slouží k odstranění nedůvěry v předmět koupě, a proto je nezbytné zajistit bezpečnost

poskytnutých informací a minimalizovat riziko úniku nebo zneužití, což je obvykle zajištěno prostřednictvím smlouvy o důvěrnosti a ochraně informací. Většinou je pro plynulý průběh prověrky zapojen odborný poradce. Je důležité správně identifikovat oblasti, na které je třeba se zaměřit, aby nedošlo k neúčelnému plýtvání zdroji a prodloužení akvizičního procesu nebo podcenění významných rizik z pohledu kupujícího (7).

Po provedení due diligence jsou výsledky vyhodnoceny, a pokud se cílová společnost jeví jako nejlepší možnost pro akvizici, je předložena nabídka jejím vlastníkům (7).

Due diligence se člení podle zaměření na:

- obchodně-technická
- finanční a daňová
- právní
- enviromentální
- informační technologie

Po dokončení předchozích kroků následuje klíčový okamžik – uzavření smlouvy. Před tímto krokem je nezbytné dosáhnout dohody ohledně konečné ceny. Během jednání o podmínkách smlouvy je důležité řešit jak známá, tak i potenciální rizika spojená s cílovou společností. Tyto rizika lze zahrnout do úpravy kupní ceny nebo se mohou řešit prostřednictvím jiných opatření, jako například sjednání povinnosti prodávajícího odstranit nežádoucí stav s dohodnutou sankcí za případné nesplnění. Pokud dojde k vzájemné shodě na všech podmínkách, pokračuje se ve vyhotovení smluvní dokumentace a následném podpisu smlouvy (7).

3. fáze

Třetí fáze se se zabývá samotným převzetím cílové společnosti akvizitorem, což zahrnuje realizaci převodu dohodnuté ceny (převod peněžních prostředků, vložení nepeněžitého vkladu nebo převod akcií) a její následnou integraci do struktur kupující společnosti. Tato fáze bývá často kritickým bodem celé akvizice. Proces integrace by měl být zahájen včas, ideálně již během jednání o kupní ceně a podmínkách převzetí. V době oznámení akvizice by měla být již stanovena budoucí organizační struktura. Je zásadní propojit strategie obou společností, s důrazem na harmonizaci informačních a motivačních systémů (5, 8).

2.1.2 Akviziční proces z pohledu prodávajícího

Vlastnící společnosti často uvádějí mnoho důvodů, proč zvažují prodej své společnosti. Může se jednat o finanční motivaci, která může pro společníka znamenat získaní kapitálu pro jinou investici, či nějaké své osobní plány. Prodej může být také strategickým krokem, který umožní novým vlastníkům přinést inovace a nové technologické trendy do společnosti. Naopak, mezi časté důvody pro prodej společnosti patří i finanční problémy, které mohou vést k potřebě získat volné finanční prostředky a zabránit tak insolvenci (7).

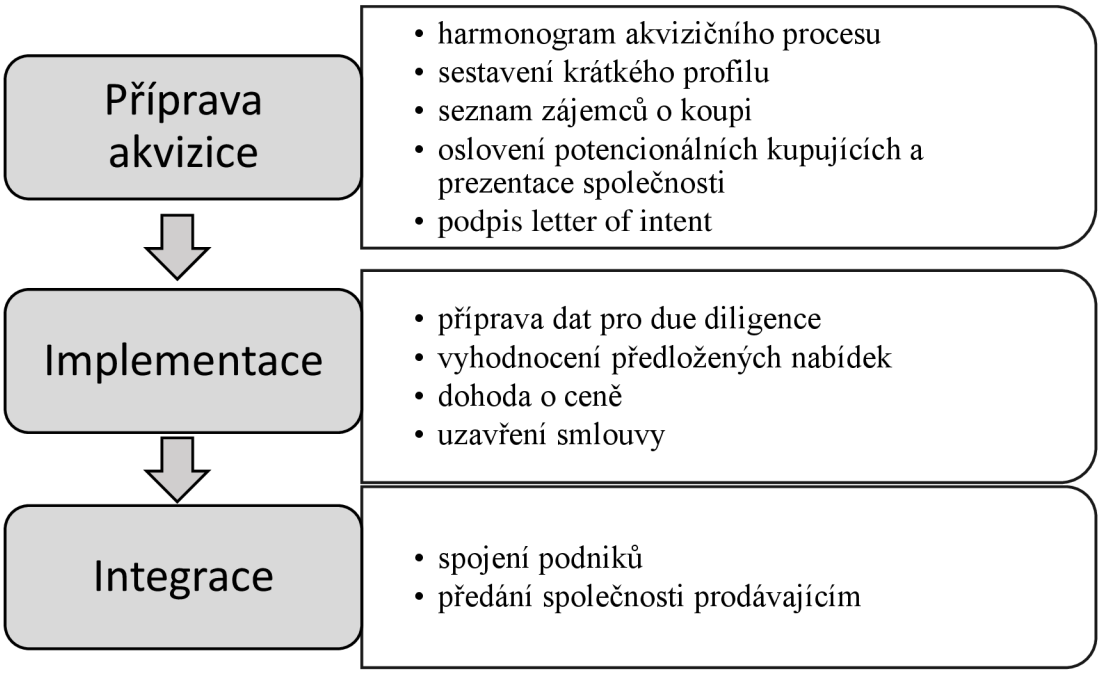

Obrázek č. 3: Proces akvizičního procesu (z pohledu prodávajícího)
Zdroj: Vlastní zpracování dle (7)

1. fáze

Prvním krokem pro prodávajícího je vytvoření stručného a krátkého profilu společnosti, který je sestaven bez závazné smluvní ochrany a má formu anonymního profilu. Obsahuje základní informace jako obor podnikání, popis trhu a motivy a důvody prodeje, aniž by odhaloval podrobné informace. Zveřejnění těchto informací nepřináší společnosti žádné negativní důsledky (7).

Následně prodávající sestavuje seznam potenciálních investorů, známý jako "long list". Tento seznam zahrnuje široké spektrum zájemců, kteří jsou následně zúženi na skutečné

zájemce, tzv. "short list". Short list je vybírán na základě jejich reakce na poskytnutý anonymní profil (7).

Dalším krokem je oslovování skutečných zájemců, což může probíhat formou prezentace managementu cílové společnosti investorům. Tato prezentace detailně popisuje společnost, včetně jejího obchodního zaměření, produktů, historie a strategie. Dále uvádí obchodní partnery (odběratelé, dodavatelé) a konkurenci. Investoři se tak dozvídají o strategiích prodávající společnosti, její organizační struktuře, vedení a personálu. Management cílové společnosti hraje klíčovou roli v procesu akvizice (7).

Pokud je Letter of Intent vypracován jako rámec dohody mezi kupujícím a prodávajícím, obvykle je podepsán oběma stranami. Tento dokument stanovuje, že vyjednávání o podmínkách probíhá exkluzivně mezi těmito stranami (8).

2. fáze

V druhé fázi je pro prodávajícího klíčové vytvořit tzv. "data room", což je prostředek, jak poskytnout kupujícímu veškeré potřebné informace o cílové společnosti. Tento systém může být fyzický (obsahující kopie a skeny dokumentů) nebo virtuální (umožňující vzdálený přístup k dokumentům přes internet) a obsahuje veškeré relevantní dokumenty a informace. Tyto informace slouží jako základ pro provedení due diligence. V průběhu due diligence může být zapojen i poradce či poradenská firma, jejichž služby hradí prodávající, čímž se snižují náklady na straně kupujícího (7).

Po dokončení due diligence jsou předloženy nabídky od investorů. Prodávající může udělit exkluzivitu jednomu investorovi, což umožňuje prioritu v jednání právě s tímto investorem. Pokud dojde k dohodě na ceně a podmínkách, je sestavena dokumentace a transakce je uzavřena podpisem smlouvy (7).

3. fáze

Poslední fáze představuje klíčový bod, kde se vyrovnává kupní cena a probíhá formální předání akcií, obchodních podílů společnosti nebo závodů od prodávajícího kupujícímu (7).

2.2 Účetní hledisko akvizic

Během akvizičního procesu je důležité zaznamenat veškeré aspekty v účetnictví týkající se samotné akvizice. Touto oblastí a účetními riziky se zabývá účetní due diligence. Před stanovením kupní ceny je však nezbytné provést ocenění majetku a závazků, jelikož to ovlivní zájmy obou stran.

2.2.1 Ocenění majetku a závazků

Stanovení reálné ceny při nákupu je klíčovým úkolem v každém procesu akvizice. Kupující se snaží minimalizovat riziko nadhodnocení cílové společnosti, aby nedošlo k přeplacení, zatímco prodávající usiluje o to, aby majetek nebyl prodán pod jeho skutečnou hodnotou. V mnoha případech je nezbytné získat odborný posudek od poradenských expertů specializujících se na akviziční procesy.

Metody ocenění jsou primárně stanoveny v souladu se zákonem o účetnictví a dále prováděcí vyhláškou. Tyto předpisy stanovují metody ocenění majetku společnosti podle § 25 zákona o účetnictví, který může zahrnovat například pořizovací ceny, vlastní náklady nebo jmenovitou hodnotu.

V případě majetkových akvizic, kdy nelze jednotlivé složky ocenit podle uvedených právních norem, nabývající společnost má možnost využít dvou metod ocenění. Buď může zahrnout majetek do svého účetnictví v účetních cenách původního vlastníka, nebo může nechat majetek ocenit znalcem podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku. Během procesu spojování podniků může vzniknout rozdíl mezi pořizovací hodnotou majetku a jeho skutečnou hodnotou, což se obvykle označuje jako goodwill. Tato situace nastává při majetkových i kapitálových akvizicích, kdy je kupní cena uhrazena formou nepeněžitého vkladu, zejména převodem majetku a závazků (18).

Goodwill je kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním obchodního závodu nabytého převodem, přechodem za úplatu nebo vkladem a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku snížených o převzaté dluhy. Kladný goodwill vzniká, pokud je kupní cena vyšší než ocenění prováděné znalcem, zatímco záporný goodwill nastává v opačném případě. Účetně se goodwill odepisuje rovnoměrně po dobu maximálně 60 měsíců od okamžiku nabytí obchodního závodu. Kladný goodwill se odepisuje jako náklad, zatímco záporný goodwill je odepisován jako výnos (22).

Oceňovací rozdíl k nabytému majetku představuje kladný (aktivní) nebo záporný (pasivní) rozdíl mezi oceněním obchodního závodu nabytého převodem, přechodem za úplatu nebo vkladem a souhrnem ocenění jeho jednotlivých složek majetku v účetnictví účetní jednotky prodávajícího sníženým o převzaté dluhy. Aktivní rozdíl se odepisuje rovnoměrně během 180 měsíců od nabytí závodu do nákladů, zatímco pasivní rozdíl se odepisuje do výnosů. V případě, že jsou součástí nabytého majetku aktiva s očekávanou dobou užití do 15 let, může se účetní jednotka rozhodnout pro kratší dobu odepisování. Toto rozhodnutí musí být zdůvodněno v příloze účetní závěrky (22).

Dle § 23 odst. 15 ZDP jsou daňové odpisy těchto dvou položek odpisované po dobu 180 měsíců (15 let), ale pouze pokud byly získány z přecenění při koupí obchodního závodu nebo jeho části. V tomto případě si je do účetnictví převezme akvizující společnost a postupně odepisuje. Pokud byly položky získány vkladem závodu, promítnou se do základu daně mezi položky, které základ daně snižuje (32).

2.2.2 Účetní hledisko kapitálové akvizice

Během kapitálové akvizice kupující získává akcie nebo obchodní podíly v cílové společnosti. Tyto akcie nebo podíly jsou zařazeny v účetnictví kupujícího jako dlouhodobý finanční majetek, účtové skupině 06x. Vzhledem k tomu, že během akvizice se kupující snaží získat podstatný nebo rozhodující vliv v nabývané společnosti, používají se účty 061 - Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba nebo 062 - Podíly – podstatný vliv. Hodnota těchto podílů se oceňuje kupní, pořizovací (tržní) cenou včetně případných vedlejších nákladů spojených s akvizicí. Kapitálové akvizice podléhají ustanovením uvedeným v ČÚS č. 014 - Dlouhodobý finanční majetek (6).

Rozdíl v účetních postupech spočívá především v způsobu úhrady za získané akcie nebo podíly. Úhrada může být uskutečněna na základě:

- peněz,
- nepeněžitým vkladem,
- jinými cennými papíry
- vlastními akciemi/podíly.

Způsob, jakým je úhrada zachycena v účetnictví, ovlivňuje také výpočet základu daně a výsledné zdanění (6).

Úhrada kupní ceny penězi

Společnost A (akvizitor) plánuje získat akcie nebo podíl společnosti C (cílová společnost) prostřednictvím nákupu majetkové účasti, kterou dosud vlastnila společnost B (6).

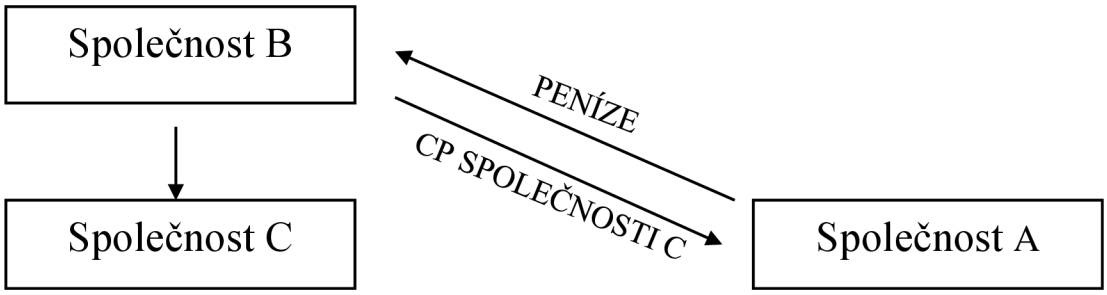

Obrázek č. 5: Kapitálová akvizice – úhrada penězi
Zdroj: Vlastní zpracování

V následující tabulce je zjednodušené shrnutá situace kupujícího. Kupující (akvizitor) koupí podíl od vlastníka cílové společnosti, který uhradí bankovním převodem. Pořízení podílů se zaúčtuje na účet pro pořízení dlouhodobého finančního majetku. Na tento účet lze ještě zaúčtovat veškeré vedlejší náklady spojené s akvizicí. Poté se hodnota podílů včetně vedlejších nákladů zaúčtuje na účet 061 - Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba. V případě akvizitora není ovlivněn výsledek hospodaření ani základ daně (6).

Tabulka č. 1: Účetní operace u kupujícího (úhrada penězi)

	Účetní operace	Částka	Zaúčtování	
			MD	D
1.	Nákup podílu, v níž bude mít účetní jednotka rozhodující vliv	TH	064	379
2.	Úhrada závazku bankou	TH	379	221
3.	Vznik dlouhodobého finančního majetku	PC	061	064

Zdroj: Vlastní zpracování

Prodávající společnost (společnost B), která byla vlastníkem podílu cílové společnosti, převádí tento podíl akvizitorovi. V jejím účetnictví se musí zobrazit účetní operace uvedené v následující tabulce (6).

Tabulka č. 2: Účetní operace u prodávajícího (úhrada penězi)

	Účetní operace	Částka	Zaúčtování	
			MD	D
1.	Prodej podílu	TH	378	661
2.	Úhrada pohledávky	TH	221	378
3.	Vyřazení obchodního podílu	PC	561	061

Zdroj: Vlastní zpracování

U této společnosti je ovlivněn finanční výsledek hospodaření – výnos z prodaných cenných papírů. Toto ovlivnění se promítne v dopadu na základ daně.

Účetnictví cílové společnosti (společnosti C) zůstane neměnné. Obchod mezi společnostmi A a B se ve společnosti C nijak nezobrazí. Dojde pouze ke změně ve společenské smlouvě.

2.2.3 Účetní hledisko majetkové akvizice

Akvizice majetku a postup při účtování prodeje závodu se řídí ČÚS č. 011 - Operace s obchodním závodem. Vzhledem k možnosti zaplacení kupní ceny jak peněžními, tak nepeněžními prostředky, je potřeba v tom druhém případě postupovat podle ČÚS č. 014, což platí také při kapitálových akvizicích.

V ČÚS č. 011 jsou definovány konkrétní postupy pro ocenění a účetní zachycení majetku a závazků při prodeji nebo nákupu obchodního závodu, a to jak z pohledu prodávajícího, tak kupujícího. Standard poskytuje pokyny pro stanovení tržní ceny obchodního závodu a správné zaznamenání této transakce v účetnictví. Tyto pokyny jsou klíčové pro zajištění řádného zpracování a účetního zachycení operací s obchodním závodem v souladu s platnými účetními pravidly (6).

Prodávající prodává závod minimálně ve výši tržní ceny, přičemž jednotlivé položky aktiv a závazků jsou z jeho účetnictví vyřazeny v jejich účetních hodnotách. Celá transakce má vliv na výsledek hospodaření. Prodávající se ke prodeji závodu uchýlí pouze tehdy, pokud předpokládá, že tato obchodní operace přinese výhodu v podobě zisku (2).

2.3 Daňový dopad akvizice – daň z příjmů

Zákon o daních z příjmů (dále jako „ZDP“) upravuje zvlášť daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmu právnických osob. Pro účely této práce se bude vycházet pouze s daní z příjmu právnických osob. Pro stanovení daně z příjmů je důležité určit základ daně. U právnických osob se základ daně určuje jako rozdíl mezi příjmy (výnosy) a výdaji (náklady), s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně nebo jsou osvobozeny od daně. Tento rozdíl se v účetnictví označuje jako výsledek hospodaření (39, 40).

Pokud jsou daňově uznatelné náklady vyšší než zdanitelné příjmy ve zdaňovacím období, vzniká daňová ztráta. Základ daně lze snížit o daňovou ztrátu nebo její část podle § 34 odst. 1 ZDP, a to ve 2 zdaňovacích obdobích předcházející zdaňovacímu období, za které se podává daňové přiznání, nebo po dobu 5 následujících zdaňovacích období po období, ve kterém vznikla. Daňovou ztrátu nelze odečítat od základu daně automaticky, jelikož existují výjimky, kdy to nelze uplatnit. Při zásadní změně ve složení osob, které se přímo účastní na kapitálu či kontrole poplatníka (resp. ke změně členů obchodní korporace nebo změně jejich podílu na kapitálu či kontrole), stanovenou daňovou ztrátu nelze uplatnit. To vyplývá z § 38na odst. 1 ZDP. Tato změna se musí týkat více než 25 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv, případně dalších změn, kdy získá člen obchodní korporace rozhodující vliv. Pro tento účel je nutné porovnat strukturu společníků na konci období, kdy byla daňová ztráta stanovena, a na konci období, kdy je tato ztráta uplatňována. Pokud došlo ke změně ve složení osob s podílem na kapitálu nebo ovládání poplatníka, lze daňovou ztrátu uplatnit jako odčitatelnou položku od základu daně pouze tehdy, jestliže je prokázáno, že ve sledovaném roce bylo minimálně 80 % tržeb za vlastní výkony a zboží zaúčtovaných do výnosů vytvořeno stejnou činností, kterou společnost vykonávala v roce, kdy byla ztráta vyměřena (39, 40).

Daňovou ztrátu nelze přenášet na jiné osoby. Jedinou výjimkou z tohoto pravidla je možnost přenosu daňové ztráty, která vznikla u právnických osob, v rámci převodu závodu (nebo jeho části) podle § 23a ZDP nebo v případě fúzí a rozdělení společností dle § 23c ZDP. U převodu závodu, pokud tato daňová ztráta nebyla uplatněna během předchozích pěti zdaňovacích období, a dojde k převodu závodu, akvizitor může tuto ztrátu převzít. Daňový poplatník by měl prokázat, která část daňové ztráty se vztahuje k převedenému závodu. Pokud nedokáže tento důkaz poskytnout, část ztráty se stanoví

tak, že se sníží o převedené dluhy z účetnictví prodávajícího a hodnoty veškerého majetku prodávajícího snížené o veškeré dluhy zaúčtovaných bezprostředně před převodem závodu. Daňovou ztrátu lze uplatnit u přijímající obchodní korporace až do výše jejího základu daně. Tento základ daně musí být spojen s činností, která byla prostřednictvím převedeného závodu vykonávaná v období, za které byla daňová ztráta stanovena (39, 40).

2.3.1 Daň z příjmů – kapitálová akvizice

V této kapitole se zaměříme na zdanění příjmů vzniklých v důsledku kapitálových akvizic. Kapitálová akvizice představuje spojení dvou společností na úrovni vedení, často označovaných jako mateřská a dceřiná společnost nebo ovládající a ovládaná společnost.

Příjmy z prodeje majetkových účastí plynou přímo prodávajícímu, nikoliv do společnosti, jejíž podíl či akcie byly prodány. Při splnění určitých podmínek stanovených ZDP může být příjem z převodu majetkové účasti v obchodní korporaci zcela osvobozen od daně. Lze tedy považovat kapitálovou akvizici za daňově výhodnější v porovnání s majetkovou akvizici (39, 40).

Prodávajícím může být:

- fyzická osoba, která neměla majetkovou účast součástí obchodního majetku,
- fyzická osoba, u které byla majetková účast součástí obchodního majetku,
- právnická osoba – obchodní korporace.

Pro účely této diplomové práce se bude zkoumat pouze zdanění u právnické osoby.

Obchodní korporace mají vždy majetkovou účast v obchodním majetku společnosti, neboť nemohou vlastnit jiný majetek. Příjem, který společnost získá z akvizice, je považován za příjem z nakládání s majetkem podle § 18 odst. 1 ZDP a je zahrnut do výpočtu základu daně. Při prodeji mohou nastat dvě varianty, kdy se musí zjistit, zda právnická osoba prodává podíl dceřiné společnost nebo prodává podíl společnosti, která není dceřinou společností (39, 40).

První variantou je prodej majetkové účasti v dceřiné společnosti, který může být za určitých podmínek osvobozen od daně. Možnost osvobození od srážkové daně určuje § 19 odst. 1 písm. ze) bod 2. ZDP. V tomto ustanovení je uvedeno, že příjmy

z převodu podílu mateřské společnosti v dceřiné společnosti plynoucí rezidentovi jsou osvobozené. Mateřská společnost je podle definice v § 19 odst. 3 písm. b) ZDP definovaná jako obchodní korporace, která má nepřetržitě po dobu minimálně 12 měsíců alespoň 10% podíl na základním kapitálu jiné společnosti, nazývané jako dceřiná společnost, která je definovaná v § 19 odst. 3 písm. c) ZDP. Podmínka časového testu lze splnit dodatečně. Při prodeji podílu dceřiné společnost je důležitá taktéž aplikace § 25 odst. 1 písm. i) ZDP, podle kterého jsou veškeré náklady související s osvobozenými výnosy daňově neúčinné (39, 40).

Druhá varianta je v případě, kdy společnost prodává podíl na společnosti, která není dceřinou společností dle ZDP. Příjem z prodeje majetkové účasti se zahrnuje do celkového základu daně. Lze však proti tomuto příjmu uplatnit náklady spojené s nabývací cenou obchodního podílu (respektive hodnotu zachycenou v účetnictví), případně další náklady související s jejich prodejem. Náklady související s prodejem lze uplatnit pouze do výše dosaženého výnosu. Ztráta z prodeje není daňově uznatelná podle § 24 odst. 2 písm. w). V případě prodeje více majetkových účastí v jednom zdaňovacím období se každý prodej posuzuje samostatně. Pokud máme stanovený základ daně pro právnickou osobu při prodeji majetkové účasti, vypočteme daňovou povinnost jako součin základu daně sníženého o položky snižující základ daně a o odčitatelné položky od základu daně (zaokrouhleného na celé tisíce Kč dolů) a sazby daně, která je ve většině případu 19 % pro rok 2023, pro rok 2024 již platí nová sazba ve výši 21 % (39, 40).

2.3.2 Daň z příjmů – majetková akvizice

Majetková akvizice představuje převzetí obchodního závodu jako celku, kdy kupující získává veškerý majetek a aktiva, která jsou součástí závodu. Je možné vyloučit jednotlivé položky, ale pouze pokud to neohrozí charakteristické vlastnosti závodu jako celku. V českém právním řádu jsou v podstatě upraveny čtyři typy transakcí týkajících se obchodního závodu, jedná se o vklad závodu do obchodní korporace, prodej závodu, pacht závodu a přeměna. Speciální právní úpravu pro vklad závodu nebo jeho části nalezneme v § 23a ZDP. Pokud tento paragraf nějakou situaci neupravuje, postupuje se obvykle podle obecné úpravy pro prodej závodu. Podrobnosti týkající se majetkové akvizice se práce nebude věnovat (39, 40).

2.4 Daňový dopad akvizice – daň z přidané hodnoty

Při prodeji majetkové účasti je potřeba zohlednit také dopady na daň z přidané hodnoty (dále jako „DPH“). Způsob provedení transakce s obchodním závodem, respektive podílem na obchodní korporaci, může značně ovlivnit výhodnost transakce pro obě strany akvizice (41, 42).

Předmětem DPH je dodání zboží nebo poskytnutí služby za úplatu plátcem daně v rámci uskutečňování jeho ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku. Předmětem daně je také dovoz zboží s místem v plnění v tuzemsku nebo pořízení zboží z jiného členského státu s místem plnění v tuzemsku za úplatu plátcem daně nebo právnickou osobou nepovinnou k dani (41, 42).

Podle zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPH“) se termínem zboží v § 4 odst. 2 rozumí např.:

- hmotná věc, s výjimkou peněz a cenných papírů,
- právo stavby,
- živé zvíře,
- lidské tělo a část lidského těla,
- plyn, elektřina, teplo a chlad (34).

Definice poskytnutí služby je upravena v § 14 odst. 1 ZDPH a zahrnuje veškeré další činnosti, které nejsou dodáním zboží, přičemž se nejedná o pozbytí obchodního závodu (34).

Plátcem DPH se obecně stává daňový subjekt se sídlem v tuzemsku, jehož obrat za 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců přesáhl 2 mil. Kč. Tato povinnost neplatí pro subjekty, které uskutečňují pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet. Podle § 6b odst. 1 písm. b) ZDPH platí, že je-li plátcem DPH převáděn obchodní závod, pak osoba, která jej nabyla, se stává plátcem daně ode dne zápisu přeměny právnické osoby do veřejného rejstříku (41, 42).

2.4.1 Daň z přidané hodnoty – kapitálová akvizice

Převod majetkové účasti je zákonem považován za finanční činnost podle § 54 odst. 1 písm. a) ZDPH. Tato finanční činnost je od DPH osvobozena bez nároku

na odpočet daně na vstupu a zároveň je výnos z prodeje podílu také osvobozen od daně na výstupu. Proto není možné uplatnit nárok na odpočet daně u vstupů souvisejících s tímto výstupem (41, 42).

Pokud plátce daně používá přijaté zdanitelné plnění v rámci svých ekonomických činností jak pro plnění s nárokem na odpočet daně, tak pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet DPH, tak musí ze zákona krátit své vstupy a nároky na odpočet DPH koeficientem. Koeficient stanoví procento, které určuje maximální výši, o kterou si může daňový subjekt uplatnit nárok na daň z přijatých zdanitelných plnění. Výpočet krátícího koeficientu je uveden v § 76 odst. 2 a 3 ZDPH (41, 42).

Je to tedy procentní podíl, kdy:

- čitatele je součet částek základů daně nebo hodnot plátcem uskutečněných plnění s nárokem na odpočet daně uvedených s nárokem na odpočet daně,
- jmenovatel je celkový součet hodnoty v čitateli a součtu hodnot plátcem uskutečněných plnění osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně (34).

Pokud by prodej majetkové účasti byl považován za činnost doplňkovou, což vyplývá z definice v § 76 odst. 4 písm. b) ZDPH, která říká, že pokud se jedná o příležitostné poskytnutí finančních služeb, tak se tyto služby do výpočtu koeficientu nezapočítávají. Zákon neuvádí definici doplňkové činnosti, ale dá se předpokládat, že se jedná spíše o mimořádnou a nepravidelnou činnost. Zahrnutí této činnosti by mohlo dojít ke zkreslení výsledku koeficientu, který má za cíl odrazit běžnou realitu bez mimořádných okolností (41, 42).

Z výše uvedeného lze vyvodit, že kapitálová akvizice obvykle nepodléhá DPH. Výjimkou je vložení nepeněžitého vkladu do obchodní korporace v podobě hmotného nebo nehmotného majetku, pokud vkladatel uplatnil odpočet daně při jeho pořízení. Pokud byl předmětem daně hmotný majetek, pak podle ZDPH, se tato situace považuje za dodání zboží a u nehmotného majetku za poskytnutí služby (41, 42).

2.4.2 Daň z přidané hodnoty – majetková akvizice

Prodej nebo vklad obchodního závodu není považován za zdanitelné plnění, a proto se z něj neodvádí DPH. Tato transakce, ať už se jedná o obchodní závod nebo jeho část

není podle § 13 odst. 7 písm. a) ZDPH a § 14 odst. 5 písm. a) ZDPH považována za dodání zboží ani za poskytnutí služby (41, 42).

V případě, že se nejedná o převod obchodního závodu, ale dochází k převodu jen vybraných položek aktiv a závazků podniku, lze tento převod části majetku považovat za dodání zboží podléhající dani. Kupující v případě plátce DPH má nárok na odpočet daně na vstupu (41, 42).

2.5 Ostatní daně

Tato podkapitola pojednává o dalších daních, které mohou být ovlivněné akvizicí, konkrétně se jedná o daň z nemovitých věci a daň silniční.

2.5.1 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitých věcí (dále jako „ZDNV). Předmětem daně jsou pozemky, které eviduje katastr nemovitostí na území České republiky, a také zdanitelné stavby (budovy, inženýrské stavby, bytovou či nebytovou jednotku) nacházející se na území ČR. Podle ZDNV se tato daň stanoví na zdaňovací období podle skutečného vlastníka nemovitosti k 1. lednu roku, na který je daň stanovena (35).

Daň z nemovitostí se skládá ze dvou dílčích daní, které se stanovuji samostatně:

- daň z pozemků,
- daň ze staveb a jednotek (35).

Základem daně pro výpočet daně z pozemků zemědělského charakteru je průměrná cena půdy vynásobená skutečnou výměrou pozemku v m^2 (§ 5 odst. 1 ZDNV). Průměrnou cenu za 1 m^2 vyhlašuje pro jednotlivá katastrální území Ministerstvo zemědělství. Pro výpočet lesních pozemků se vychází ze dvou možností, a to buď cenou za 1 m^2 určeným v cenových předpisech nebo součin skutečné výměry pozemku v m^2 a částky 3,80 Kč (§ 5 odst. 2 ZDNV). Základem pro výpočet daně je u ostatní plochy je skutečná výměra pozemku v m^2 (§ 5 odst. 3 ZDNV). Sazba daně se liší podle konkrétního druhu pozemku, tak jak je uvedeno v § 6 ZDNV (35).

Základem pro výpočet daně ze staveb a jednotek je u zdanitelné stavby výměra zastavené plochy v m^2 (§ 10 odst. 1 ZDNV). Sazba daně se liší podle konkrétního druhu nemovitostí, tak jak je uvedeno v § 11 ZDNV (35).

Podání daňového přiznání k dani je povinné do 31. ledna zdaňovacího období. Daň je splatná ve dvou splátkách (do 31. 5. a 30. 11. zdaňovacího období). V případě, že daň z nemovitých věcí nepřesáhne 5 000 Kč, platí se najednou s termínem splatnosti do 31. května. Pokud ke změnám nedojde, nemusí se daňové přiznání podávat a daň je vyměřena ve výši poslední známé daně, příp. bude její výše upravená na základě zákonem vymezených změn (změny sazby daně, ceny půdy, koeficientů, zániku osvobození, změně místní příslušnosti apod.) (43, 44).

Daň z nemovitých věcí – akvizice

Při koupi či vkladu obchodního závodu obsahujícího i nemovitosti, dochází k přechodu vlastnického práva k nemovitostem v okamžiku, kdy nabyvatel nabyl vlastnické právo k obchodnímu závodu jako celku. Zápis vlastnického práva má v tomto případě pouze deklaratorní povahu. Tento okamžik vlastnictví je klíčový pro určení výše daně (respektive výměry plochy v m^2) a osobu poplatníka (resp. vlastníka), jelikož oba údaje jsou zjišťovány k 1. lednu zdaňovacího období (43, 44).

V případě, že akvizice proběhne během roku, je plátcem daně prodávající a kupující se stává plátcem až v následujícím roce. V případě úspěšné akvizice a došlo ke změně vlastnických práv k nemovitosti, je prodávající povinen tuto skutečnost oznámit správci daně do 31. ledna následujícího zdaňovacího období podle § 13a odst. 9 ZDNV (36).

2.5.2 Daň silniční

Daň silniční je upravena zákonem č.163/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „ZDS“). Předmětem podle § 2 ZDS jsou nákladní vozidla kategorie N2 a N3 a jejich přípojná vozidla, tahače návěsů, silniční tahače a přívěsy kategorie O3 nebo O4, pokud jsou registrovaná a provozovaná v České republice a jsou používány k ekonomické činnosti. Poplatníkem je provozovatel vozidla zapsaný v technickém průkazu. Daň se platí jednorázově za celý rok a daň za zdaňovací období roku 2023 je splatná k 31. 1. 2024 (37).

Daň silniční – akvizice

V případě akvizice, kdy jsou vozidla součástí převedeného majetku, je potřeba vyřešit povinnost k dani silniční, protože dochází rovněž k převodu daňové povinnosti. Tuto situaci upravuje § 2 odst. 5 ZDS, který stanovuje, že v případě změny poplatníka, je v daném kalendářním měsíci předmětem daně pouze u nového poplatníka. Pokud dojde k více změnám poplatníka, je v daném kalendářním měsíci předmětem daně pouze u posledního z poplatníku (37).

3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ

V této kapitole bude prezentován modelový příklad, který představuje akviziční proces. Modelový příklad představuje kapitálovou akvizici, na kterém budou zaznamenány účetní a daňové dopady. Konkrétní společnosti nebudou jmenovány z důvodu zachování důvěrnosti informací, nicméně data a informace byly získány ze skutečných společností, které jsou v procesu akvizice. Na základě toho, že došlo ke spojení podniků a podniky společně splňují podmínky, je nezbytné provést konsolidaci. Na závěr bude provedeno zhodnocení ekonomického dopadu, který akvizice měla na danou společnost.

3.1 Charakteristika akvizující společnosti

Společnost Akvizující společnost s.r.o. je česká společnost s ručením omezeným. Byla založená společenskou smlouvou a vznikla 10. února 2010 zapsáním do Obchodního rejstříku vedenou u Krajského soudu v Brně. Společnost Akvizující společnost s.r.o. je plátcem DPH. Účetní období této společnosti je kalendářní rok.

Základní kapitál: 50 tis. Kč

Předmět podnikání:

- Zprostředkování obchodu a služeb
- Velkoobchod a maloobchod
- Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály
- Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků
- Příprava a vypracování technických návrhů, grafické a kresličské práce
- Testování, měření, analýzy a kontroly
- Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení
- Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy
- Poskytování technických služeb

Společnost má dva společníky, každý z nich vlastní 50 % podílu společnosti. Jednatelem společnosti jsou její společníci. Společnost zastupují jednatelé ve všech věcech společně.

Předmětem podnikání společnosti Akvizující společnost s.r.o. je činnost v oblasti informačních technologií a poskytování software. Společnost se zaměřuje na individuální

vývoj softwaru a poskytování specializovaného poradenství v oblasti software a hardware. Zaměřuje se na individuální vývoj softwarových aplikací a systémů podle specifikací zákazníků. Společnost se rovněž věnuje poskytování odborného poradenství v oblasti software a hardware. Pomáhá klientům s výběrem optimálních technologických řešení a zajištěním integrace mezi hardwarem a softwarem.

Organizační struktura společnosti

V současnosti společnost Akvizující společnost s.r.o. zaměstnává více než 110 zaměstnanců. V České republice má pouze jednu pobočku, a to v Brně.

Společnost Akvizující společnost s.r.o. má liniovou organizační strukturu podniku, která je znázorněná na obrázku níže:

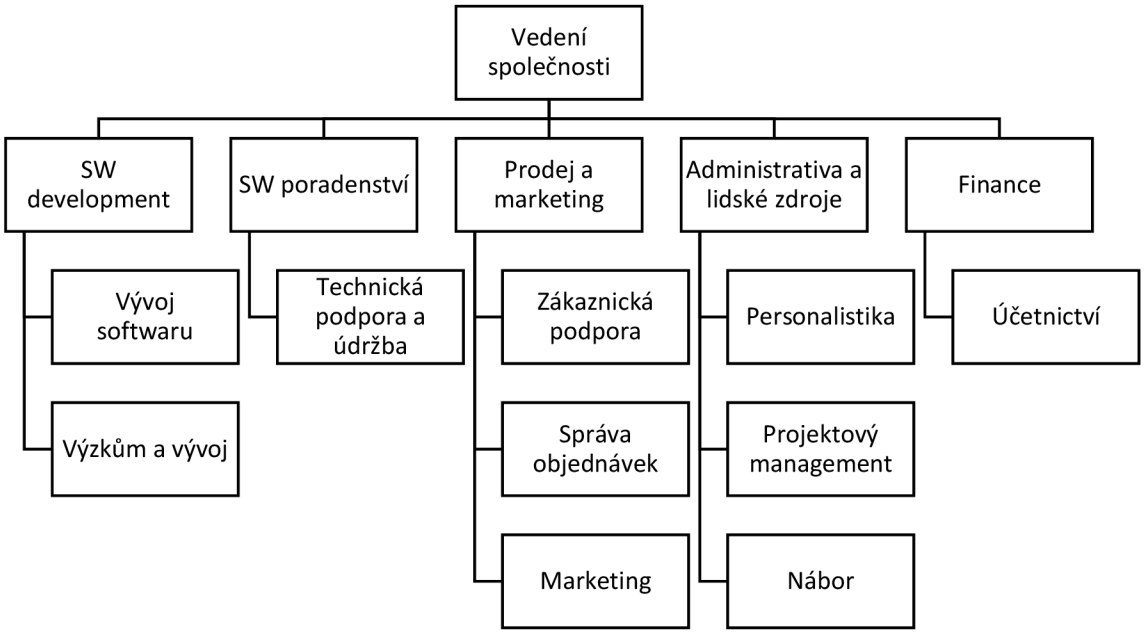

Obrázek č. 6: Organizační struktura – Akvizující společnost s.r.o.
Zdroj: Vlastní zpracování

Rozvaha a výkaz zisku a ztrát

Rozvaha a výkaz zisku a ztrát jsou sestaveny na základě skutečných údajů společnosti v následujících tabulkách. Rozvaha i výkaz jsou v zjednodušené verzi.

Tabulka č. 3: Rozvaha – Akvizující společnost s.r.o.

Rozvaha (v tis. Kč)	2023	2024
AKTIVA CELKEM	**206 494**	**263 120**
Stála aktiva	**7 137**	**8 921**
Dlouhodobý nehmotný majetek	2 361	2 951
Dlouhodobý hmotný majetek	4 776	5 970
Dlouhodobý finanční majetek	0	0
Oběžná aktiva	**196 099**	**250 126**
Zásoby	0	0
Pohledávky	97 037	124 443
Dlouhodobé pohledávky	3 207	4 009
Krátkodobé pohledávky	93 830	120 435
Peněžní prostředky	99 062	125 683
Časové rozlišení aktiv	**3 258**	**4 073**
PASIVA CELKEM	**206 494**	**263 120**
Vlastní kapitál	**81 235**	**104 662**
Základní kapitál	50	50
Ážio a kapitálové fondy	0	0
Fondy ze zisku	63	63
Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	70 626	88 283
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	42 496	56 267
Rezervy	**3 768**	**6 594**
Závazky	**84 276**	**105 345**
Dlouhodobé závazky	2 214	2 768
Krátkodobé závazky	82 062	102 578
Časové rozlišení pasiv	**5 215**	**6 519**

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 4: Výkaz zisku a ztrát – Akvizující společnost s.r.o.

Výkaz zisku a ztráty ČR (v tis. Kč)	2023	2024
Tržby z prodeje vlastních výrobků, služeb a zboží	**612 470**	**763 338**
Výkonová spotřeba	**490 880**	**610 850**
Náklady vynaložené na prodané zboží	0	0
Spotřeba materiálu a energie	20 670	35 310
Služby	470 210	575 540
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	**0**	**0**
Aktivace (-)	**0**	**0**
Osobní náklady	**60 356**	**70 879**
Mzdové náklady	45 861	51 911
Náklady na SP, ZP a ostatní náklady	14 495	18 968
Úpravy hodnot v provozní oblasti	**5 011**	**7 419**
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	5 011	7 419
Úpravy hodnot zásob a pohledávek	0	0
Ostatní provozní výnosy	**75**	**71**
Ostatní provozní náklady	**975**	**-586**
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	**55 323**	**74 847**
Finanční výnosy	**88**	**198**
Finanční náklady	**126**	**547**
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	**-38**	**-349**
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	**55 285**	**74 498**
Daň z příjmů	**12 789**	**18 231**
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	**42 496**	**56 267**
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	**42 496**	**56 267**
Čistý obrat za účetní období	**595 633**	**744 607**

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2 Charakteristika akvizované společnosti

Společnost Akvizovaná s.r.o. je česká společnost s ručením omezeným. Byla založená společenskou smlouvou a vznikla 1. dubna 2016 zapsáním do Obchodního rejstříku vedenou u Krajského soudu v Brně. Společnost je plátce DPH. Účetní období společnosti je hospodářský rok, začínající 1. dubna.

Základní kapitál: 50 tis. Kč

Předmět podnikání:

- Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály
- Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků
- Testování, měření, analýzy a kontroly
- Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy
- Poskytování technických služeb

Společnost má jediného společníka, který vlastní 100% podíl. Společníkem je právnická osoba. Za společnost jednatel jedná samostatně.

Předmětem podnikání společnosti Akvizovaná s.r.o. je činnost v oblasti informačních technologií a poskytování software se zaměřením na kybernetickou bezpečnost. Společnost poskytuje software se specializací na kybernetickou bezpečnost a implementuje inovativní bezpečnostní řešení a technologie, aby chránila své klienty před kybernetickými hrozbami a zabezpečovala integritu a bezpečnost.

Organizační struktura společnosti

V současnosti společnost Akvizovaná s.r.o. zaměstnává více než 30 zaměstnanců. Jediná pobočka je v Brně. Společnost Akvizovaná s.r.o. má liniovou organizační strukturu podniku, která je znázorněná na obrázku níže.

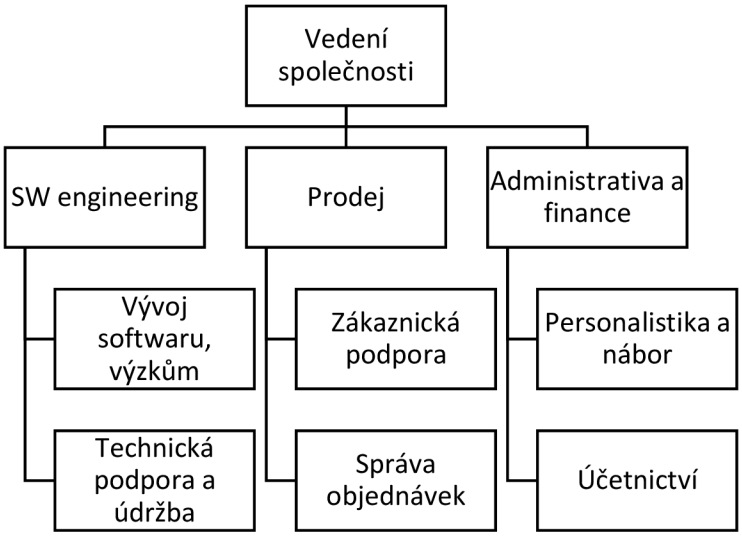

Obrázek č. 7: Organizační struktura – Akvizovaná společnost s.r.o.
Zdroj: Vlastní zpracování

Rozvaha a výkaz zisku a ztrát

Rozvaha a výkaz zisku a ztrát jsou sestaveny na základě skutečných údajů společnosti v následujících tabulkách. Rozvaha i výkaz jsou v zjednodušené verzi.

Tabulka č. 5: Rozvaha – Akvizovaná společnost s.r.o.

Rozvaha (v tis. Kč)	2023	2024
AKTIVA CELKEM	**64 200**	**91 073**
Stála aktiva	**10 915**	**15 056**
Dlouhodobý nehmotný majetek	8 706	10 408
Dlouhodobý hmotný majetek	2 209	4 649
Dlouhodobý finanční majetek	0	0
Oběžná aktiva	**51 949**	**74 690**
Zásoby	0	0
Pohledávky	34 489	47 907
Dlouhodobé pohledávky	1 643	1 749
Krátkodobé pohledávky	32 846	46 158
Peněžní prostředky	17 460	26 784
Časové rozlišení aktiv	**1 336**	**1 327**
PASIVA CELKEM	**64 200**	**91 073**
Vlastní kapitál	**22 031**	**20 404**
Základní kapitál	50	50
Ážio a kapitálové fondy	1 390	1 390
Fondy ze zisku	0	0
Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	10 131	266
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	10 460	18 698
Rezervy	**875**	**875**
Závazky	**40 535**	**68 907**
Dlouhodobé závazky	1 473	32 645
Krátkodobé závazky	39 062	36 262
Časové rozlišení pasiv	**759**	**887**

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 6: Výkaz zisku a ztrát – Akvizovaná společnost s.r.o.

Výkaz zisku a ztráty ČR (v tis. Kč)	2023	2024
Tržby z prodeje vlastních výrobků, služeb a zboží	**254 510**	**293 975**
Výkonová spotřeba	**197 940**	**225 576**
Náklady vynaložené na prodané zboží	0	0
Spotřeba materiálu a energie	19 808	24 924
Služby	178 132	200 651
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	**0**	**0**
Aktivace (-)	**0**	**0**
Osobní náklady	**30 426**	**35 924**
Mzdové náklady	22 931	25 956
Náklady na SP, ZP a ostatní náklady	7 495	9 968
Úpravy hodnot v provozní oblasti	**7 598**	**9 065**
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	7 598	9 065
Úpravy hodnot zásob a pohledávek	0	0
Ostatní provozní výnosy	**263**	**133**
Ostatní provozní náklady	**3 424**	**-598**
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	**15 386**	**24 143**
Finanční výnosy	**309**	**600**
Finanční náklady	**2 125**	**1 295**
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	**-1 816**	**-695**
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	**13 570**	**23 448**
Daň z příjmů	**3 110**	**4 750**
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	**10 460**	**18 698**
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	**10 460**	**18 698**
Čistý obrat za účetní období	**255 082**	**294 708**

Zdroj: Vlastní zpracování

3.3 Akviziční proces

Společnost Akvizující společnost s.r.o. se specializuje na poskytování informačních technologií a zaměřuje se na rozvoj softwaru na zakázku a odborné poradenství v oblasti software a hardware. S cílem expanze a posílení své přítomnosti na trhu, společnost plánuje rozšířit svou činnost na oblast kybernetické bezpečnosti.

Nyní se společnost zaměřuje na poskytování široké škály IT služeb, včetně individuálního softwarového vývoje a specializovaného poradenství. S přidáním kybernetické bezpečnosti do své nabídky chce společnost posílit svou pozici na trhu a zároveň odpovědět na rostoucí poptávku po řešeních zabezpečení informačních technologií.

Tímto krokem společnost nejen zvyšuje svou konkurenceschopnost v rámci IT odvětví, ale také přispívá k celkovému zlepšení bezpečnosti klientů a jejich dat v digitálním prostředí.

1. fáze

Společnost Akvizující společnost s.r.o. má již dlouho zájem o převzetí kontroly u společnosti Akvizovaná s.r.o., s cílem dosáhnout svých strategických cílů týkající se oblasti kybernetiky. Tato společnost je ideálním kandidátem díky své specializaci právě na kybernetickou oblast a jejich speciálním programem na kybernetiku. Zároveň je ideální pro akvizici, protože společnost má pouze jediného vlastníka právnickou osobu s podílem 100 %, která vede účetnictví. Tato jednoduchá struktura umožní akvizitorovi, společnosti Akvizující společnost s.r.o., koupit podíl této společnosti.

Vedení společnosti Akvizovaná s.r.o., zvažuje prodej společnosti především z důvodu strategického růstu a posílení podnikání. Hlavním motivátorem prodeje není pouze zisk, ale především možnost dosáhnout dalšího růstu. Vedení společnosti má dojem, že společnost již dosáhla svého vrcholu a další růst je pro ně již obtížným krokem. Získaní nového vedení pod záštitou jiné společnosti může otevřít nové příležitosti pro rozvoj a inovace. Zisk z prodeje podílů je vedlejší motivací akvizice.

Společnost Akvizující společnost s.r.o. a společnost Akvizovaná s.r.o., se spojením souhlasí a dohodly se spolu sepsat vzájemnou dohodu formou Letter of Intent, který popisuje principy, na kterých bude transakce založená. Společnosti se dohodly, že akvizující společnost odkoupí od akvizované společností podíl ve výši 85 %

od společníka. Součástí dokumentu je i představa o časovém plánu, potvrzení důvěrnosti a mlčenlivosti a zaměření na due diligence. Společnosti plánují spojení na 1. 6. 2025.

2. fáze

Před akvizicí společnosti Akvizovaná s.r.o. je nezbytné provést due diligence. Během této fáze získá společnost Akvizující společnost s.r.o., detailní přehled o majetku, dluzích, obchodních partnerech a právních poměrech nabízené společnosti. Tyto informace poskytnou kupujícímu potřebné poznatky k posouzení rizik transakce, odhadu hodnoty společnosti a kvalifikovanému vyjednávání o kupní ceně. Před začátkem due diligence si musí společnost Akvizující společnost s.r.o. určit, jaké informace jsou pro společnost podstatné a tomu přizpůsobit due diligence.

Společnost Akvizující společnost s.r.o. se bude chtít zabývat due diligence se zaměřením na finanční, daňovou a poté se zaměřením na informačně technologickou due diligence.

Finanční due diligence

Společnost Akvizující společnost s.r.o. provádí komplexní finanční analýzu podniku Akvizovaná s.r.o. se zaměřením především na kontrolu účetnictví a finanční situace podniku. Zabývá se současným a budoucím vývojem podniku, finančními ukazateli (čistý pracovní kapitál, EBITDA) a hospodářskými výsledky společnosti. Zaměřuje se na zdroje informací, mezi které patří:

- rozvaha,
- výkazy zisku a ztrát,
- výkaz cash-flow,
- výroční zprávy,
- zprávy nezávislého auditora,
- účetní zprávy (účetní deník, předvaha, účetní kniha).

Analýzu provádí na základě posledních tří ukončených účetních období.

Daňová due diligence

Představuje rozšíření finanční due diligence o kontrolu všech daňových povinností. Cílem daňové due diligence je především zmapovat, zda společnost Akvizovaná s.r.o. řádně

a správně platí daně. Daňové due diligence je v případě společnosti Akvizovaná s.r.o. zaměřeno na oblast daně z příjmů právnických osob a DPH.

Společnost Akvizující společnost s.r.o. získává potřebné informace ohledně daní prostřednictvím dokumentace poskytnuté společností Akvizovaná s.r.o. Společnost poskytla veškerá data včetně korespondence s finančním úřadem, výsledků daňových kontrol a daňových přiznání. Ty obsahují klíčové údaje jako účetní výsledek hospodaření, základ daně a daň z příjmů.

Daňové due diligence se provádí zpětně tři až pět po sobě jdoucích zdaňovacích období, jelikož riziko doměření daně je v tomto časovém rozpětí z důvodu zákonné lhůty nejvyšší.

Informační technolgie due diligence

Společnost Akvizující společnost s.r.o. zjišťuje a posuzuje efektivitu a spolehlivost softwarových systémů využívaných ve společnosti Akvizovaná s.r.o. Zároveň hodnotí stav a výkon hardwarových zařízení a síťových prostředků, serverů, úložišť dat, síťových komponentů a dalších. Společnost Akvizující společnost s.r.o. prověřuje ochranu dat a soulad se zákony o ochraně osobních údajů. Společnost se snaží zjistit, jak jsou data uchovávána, zálohována a chráněna před únikem.

3. fáze

Na konci druhé fáze se zjistilo, že společnost Akvizovaná s.r.o. s.r.o. neskrývá žádné významné finanční, daňové nebo IT nedostatky, které by bránili akvizičnímu procesu. Na základě této pozitivní informace se společnosti dohodly na ceně 27 000 tis. Kč. Dále se dohodly na splnění podmínek stanovených z dokumentu Letter of Intern, ve kterém si strany dříve stanovily podmínky pro převod podílů, pokud společnost Akvizovaná s.r.o. projde procesem due diligence.

Poté dochází k vytvoření smlouvy o převodu obchodního podílu a k uzavření procesu podpisem smlouvy. Po podpisu musí společnosti splnit dohodnuté podmínky. Po splnění všech dohodnutých podmínek dojde k převodu podílu a zaplacení kupní ceny. Cena se zaplatila převodem na účet to do 5 dnů od podpisu.

3.4 Účetní a daňové dopady akvizice společnosti

Společnost Akvizující společnost s.r.o. provedla akvizici podílu od společnosti Akvizovaná s.r.o. Na základě tohoto kroku se stává vlastníkem a získává kontrolu nad větší části společnosti Akvizovaná s.r.o., který je charakteristický pro kapitálovou akvizici.

Za převod obchodního podílu je dohodnuta kupní cena ve výši 27 000 tis. Kč. Po podpisu smlouvy o převodu podílů byla uhrazená kupní cena, a to bankovním převodem.

Účetní a daňové operace u prodávajícího

Prodávající je právnická osoba, která má 100% podíl ve společnosti Akvizovaná s.r.o. Podíl získala vložením majetku při jejím založení v celkové výši 50 tis. Kč.

Tabulka č. 7: Účetní operace u prodávané Akvizované společnosti s.r.o.

	Účetní operace	Částka	Zaúčtování	
			MD	D
1.	Prodej 85% podílu společnosti Akvizovaná s.r.o.	27 000 tis. Kč	378	661
2.	Úhrada pohledávky	27 000 tis. Kč	221	378
3.	Vyřazení obchodního podílu	42,5 tis. Kč	561	061

Zdroj: Vlastní zpracování

Z předchozí tabulky je patrné, že prodáním 85% podílu dochází ke snížení majetkového podílu prodávající společnosti ve společnosti Akvizovaná s.r.o. Tento proces se v účetnictví zaznamenává v několika krocích.

Nejprve se zaznamená samotný prodej podílu jako nárůst pohledávky prodávající společnosti na straně má dáti a zároveň jako zvýšení výnosů na straně dal na účtu Tržby z prodeje cenných papírů a podílů. Tento účetní pohyb reflektuje převod vlastnictví podílu na kupující společnost. Poté následuje úhrada této pohledávky, což se projevuje jako snížení pohledávky na straně dal a současně jako nárůst na straně má dáti na bankovním účtu. Tento nárůst je ve výši kupní ceny. V posledním kroku dojde k vyřazení prodaného podílu z účetnictví v pořizovací ceně podílu. Na straně dal dojde ke snížení hodnoty podílu na účtu Podíly – ovládaná a ovládající osoba, a na straně má dáti se to projeví na nákladovém účtu Prodané cenné papíry jako nárůst nákladů spojených s touto transakcí.

Společníkem společnosti Akvizovaná s.r.o. je právnická osoba, která vlastní majetkovou účast, kterou má v obchodním majetku společnosti. Kupní cena získaná z akvizice je považována za příjem z nakládání majetkem a je zahrnutá do výpočtu základu daně. V tomto případě je potřeba ověřit, zda tento příjem nepodléhá osvobození od daně z příjmů.

Osvobození od daně z příjmů v případě převodu podílů má tři podmínky. Musí být splněný vztah mateřské a dceřiné společnosti definovaný v § 19 odst. 3 písm. b) ZDP, dále musí mateřská společnost držet alespoň 10% podíl na dceřiné společnosti po dobu minimálně 12 měsíců.

V případě Prodávající společnosti se jedná o osvobozený příjem, jelikož společnost Akvizovaná s.r.o. drží 100% podíl již od založení své dceřiné společnosti Akvizovaná s.r.o. Při prodeji podílu jsou veškeré náklady související s osvobozeným příjmem také daňově neúčinné.

V přiznání k dani z příjmů právnických osob uvede Prodávající společnost osvobozený příjem na řádku 110 a veškeré náklady související s osvobozeným příjmem na řádku 40.

Účetní a daňové operace u kupujícího

Kupující je společnost Akvizující společnost s.r.o., která nakupuje podíl společnosti Akvizovaná s.r.o. od prodávající společnosti za sjednanou cenu 27 000 tis. Kč. Kupujícímu navíc vznikly vedlejší náklady akvizice ve výši 500 tis. Kč v podobě právního týmu pro due diligence a daňového poradce.

Tabulka ukazuje účetní postup nákupu 85% podílu společnosti Akvizovaná s.r.o. Společnost Akvizující společnost s.r.o., která akvizici provádí, zvyšuje svůj majetkový podíl v cílové společnosti. Tento postup je v účetnictví zaznamenán několika kroky.

Tabulka č. 8: Účetní operace u nakupující Akvizující společnosti s.r.o.

	Účetní operace	Částka	Zaúčtování	
			MD	D
1.	Daňový poradce, právní tým due diligence	500 tis. Kč	064	321
2.	Nákup podílu ve společnosti Akvizovaná s.r.o.	27 000 tis. Kč	064	379
3.	Úhrada závazku bankou	27 000 tis. Kč	379	221
4.	Úhrada dodavatelské faktury	500 tis. Kč	321	221
5.	Zařazeni dlouhodobého finančního majetku	27 500 tis. Kč	061	064

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejprve je nutné zaznamenat veškeré vedlejší náklady spojené s akvizicí, jako jsou daňové a právní služby. Tyto náklady se zaznamenají na straně má dáti na účet pořízení dlouhodobého finančního majetku, zatímco na straně dal se uvede dodavatelský vztah. Dalším krokem se zaznamená samotný nákup podílu jako nárůst závazků za prodávající společnosti na straně dal a zároveň jako na nárůst na účet pořízení dlouhodobého finančního majetku. Poté následuje úhrada závazku za nákup podílu a dojde ke snížení závazku na straně má dáti a současně ke snížení bankovního účtu na straně dal o částku odpovídající kupní ceně. Následně se provádí úhrada dodavatelské faktury za služby, což se projeví jako snížení bankovního účtu na straně dal a snížení závazku za dodavateli na straně má dáti. V posledním kroku se zakoupený podíl zařadí do účetnictví jako dlouhodobý finanční majetek v pořizovací ceně podílu. To znamená, že na straně dal dojde ke snížení účtu pořízení dlouhodobého finančního majetku, zatímco na straně má dáti se zaúčtuje na účtu Podíly – ovládaná a ovládající osoba.

Kupující se stává ovládající osobou a vzniká mu povinnost konsolidovat účetní výkazy. Tato povinnost nevzniká okamžitě při uskutečnění akvizice, ale až ke konci rozvahového dne konsolidující účetní jednotky. Kupující se stává po uskutečnění akvizice mateřským podnikem s účetním obdobím od 1. 1. do 31. 12., takže kupující má povinnost vyhotovit konsolidovanou účetní závěrku k roku 2025.

Výsledek hospodaření se v případě nákupu podílů společnosti Akvizovaná s.r.o. nijak nemění, a proto nedochází k žádným daňovým dopadům. Všechny účetní úpravy související s tímto nákupem se odrážejí pouze v rozvaze.

3.4.1 Úprava účetního období

Na valné hromadě akvizované společnosti Akvizovaná s.r.o. se rozhodlo o změně v účetním období. Konkrétně se jednalo o změnu z hospodářského roku, který je od 1. 4. 2025 do 31. 3. 2026 následujícího roku, na kalendářní rok 2026. Tato změna nastává na základě doporučení mateřské společnosti Akvizující společnost s.r.o. za účelem zjednodušení konsolidace a harmonizace procesů. V případě přechodu k 1. 1. 2026 bude předcházející hospodářský rok kratší než 12 měsíců, uplyne pouze 9 měsíců.

Pro společnost Akvizovaná s.r.o. to znamená, že bude mít účetní období kratší než dvanáct měsíců, které je definováno v § 3 odst. 2 zákona o účetnictví. Aby společnost Akvizovaná s.r.o. mohla změnit své účetní období musí tuto skutečnost oznámit svému příslušnému správci daně z příjmů nejméně 3 měsíce před plánovanou změnou účetního období, tedy nejpozději do 30. 9. 2025.

Z daňového pohledu je to složitější. Zkrácené účetní období není považováno za zdaňovací období dle ZDP. Společnost Akvizovaná s.r.o. musí podat daňové přiznání z příjmu právnických osob za období, které nastalo před změnou zdaňovacího období z hospodářského roku na kalendářní rok, a to podle § 38ma odst. 1 písm. c) ZDP. Toto daňové přiznání musí podat nejpozději do 3 měsíců od konce měsíce, do něhož spadá den, který je posledním dnem období. To pro společnost Akvizovaná s.r.o. znamená nejpozději do 31. 3. 2026.

Zkrácené účetní období má ještě dopad na uplatnění odpisů. Společnost Akvizovaná s.r.o. může uplatnit pouze polovinu výše ročních odpisů u majetku, který evidovala již na počátku zdaňovacího období na základě § 26 odst. 7 písm. d), tedy k 1. 4. 2025. Pokud společnost Akvizovaná s.r.o. pořídí dlouhodobý majetek vyšší než 80 tis. Kč v období od 1. 5. do 31. 12. 2025 tak si odpis z tohoto majetku nemůže uplatnit.

3.5 Konsolidovaná účetní závěrka

Společnost Akvizující společnost s.r.o. koupila dne 1. 6. 2025 85% podíl na základním kapitálu společnosti Akvizovaná s.r.o. za 27 000 tis. Kč. Pří pořízení podílu společnost Akvizující společnost s.r.o. měla i vedlejší pořizovací náklady ve výši 500 tis. Kč za právní tým pro due diligence a daňového poradce. Účetní hodnota podílů

je 27 500 tis. Kč. Výše nakoupeného podílu slouží k uplatnění rozhodujícího vlivu na společnosti Akvizovaná s.r.o. Během sledovaného období převádí společnost výsledek hospodaření za běžné účetní období na účet nerozdělený zisk nebo ztrátu minulých let. Společnost Akvizující společnost s.r.o. splnila všechny podmínky pro uplatnění plné metody konsolidace a rozhodla se uplatňovat dobu odepisování konsolidačního rozdílu po dobu 15 let.

Následující tabulky obsahují účetní výkazy mateřské společnosti Akvizující společnost s.r.o. a dceřiné společnosti Akvizovaná s.r.o. Výkazy jsou uvedené za dva roky, kdy se první rok účetního období bere jako rok 2025 a druhý rok je rok 2026. Pro tyto roky se jedná o fiktivní výkazy vytvořené pro účely závěrečné práce.

Tabulka č. 9: Rozvaha – Akvizující společnost s.r.o.

Rozvaha (v tis. Kč)	2025	2026
AKTIVA CELKEM	**348 556**	**588 813**
Stála aktiva	**40 023**	**43 417**
Dlouhodobý nehmotný majetek	4 143	4 618
Dlouhodobý hmotný majetek	8 380	11 299
Dlouhodobý finanční majetek	27 500	27 500
Oběžná aktiva	**302 816**	**535 574**
Zásoby	0	0
Pohledávky	155 049	279 141
Dlouhodobé pohledávky	7 127	12 246
Krátkodobé pohledávky	147 921	266 895
Peněžní prostředky	147 768	256 433
Časové rozlišení aktiv	**5 717**	**9 822**
PASIVA CELKEM	**348 556**	**588 813**
Vlastní kapitál	**112 053**	**202 706**
Základní kapitál	50	50
Ážio a kapitálové fondy	0	0
Fondy ze zisku	111	111
Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	96 792	154 954
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	71 101	122 160
Rezervy	**6 612**	**9 063**
Závazky	**164 590**	**290 848**
Dlouhodobé závazky	6 597	14 396
Krátkodobé závazky	157 993	276 452
Časové rozlišení pasiv	**9 301**	**11 626**

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 10: Výkaz zisku a ztrát – Akvizující společnost s.r.o.

Výkaz zisku a ztráty ČR (v tis. Kč)	2025	2026
Tržby z prodeje vlastních výrobků, služeb a zboží	**1 052 157**	**1 278 865**
Výkonová spotřeba	**869 085**	**1 030 799**
Náklady vynaložené na prodané zboží	0	0
Spotřeba materiálu a energie	97 925	137 617
Služby	771 160	893 183
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	**0**	**0**
Aktivace (-)	**0**	**0**
Osobní náklady	**83 077**	**90 081**
Mzdové náklady	62 906	66 955
Náklady na SP, ZP a ostatní náklady	20 170	23 126
Úpravy hodnot v provozní oblasti	**8 793**	**8 311**
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	8 793	8 311
Úpravy hodnot zásob a pohledávek	0	0
Ostatní provozní výnosy	**132**	**122**
Ostatní provozní náklady	**3 711**	**-1 007**
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	**87 624**	**150 803**
Finanční výnosy	**154**	**841**
Finanční náklady	**221**	**1 065**
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	**-67**	**-223**
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	**87 557**	**150 579**
Daň z příjmů	**16 456**	**28 419**
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	**71 101**	**122 160**
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	**71 101**	**122 160**
Čistý obrat za účetní období	**1 045 157**	**1 278 865**

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 11: Rozvaha – Akvizované společnosti s.r.o.

Rozvaha (v tis. Kč)	2025	2026
AKTIVA CELKEM	**113 585**	**139 347**
Stála aktiva	**18 376**	**19 848**
Dlouhodobý nehmotný majetek	12 847	13 213
Dlouhodobý hmotný majetek	5 529	6 635
Dlouhodobý finanční majetek	0	0
Oběžná aktiva	**93 470**	**117 177**
Zásoby	0	0
Pohledávky	57 677	70 306
Dlouhodobé pohledávky	1 369	1 530
Krátkodobé pohledávky	56 307	68 776
Peněžní prostředky	35 793	46 871
Časové rozlišení aktiv	**1 739**	**2 322**
PASIVA CELKEM	**113 585**	**139 347**
Vlastní kapitál	**37 139**	**43 414**
Základní kapitál	50	50
Ážio a kapitálové fondy	1 390	1 390
Fondy ze zisku	0	0
Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	14 255	5 466
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	21 444	36 508
Rezervy	**1 794**	**1 794**
Závazky	**73 096**	**92 587**
Dlouhodobé závazky	3 020	8 129
Krátkodobé závazky	70 076	84 458
Časové rozlišení pasiv	**1 556**	**1 552**

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 12: Výkaz zisku a ztrát – Akvizované společnosti s.r.o.

Výkaz zisku a ztráty ČR (v tis. Kč)	2025	2026
Tržby z prodeje vlastních výrobků, služeb a zboží	**435 009**	**668 068**
Výkonová spotřeba	**349 268**	**560 826**
Náklady vynaložené na prodané zboží	0	0
Spotřeba materiálu a energie	41 096	76 331
Služby	308 171	484 495
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	**0**	**0**
Aktivace (-)	**0**	**0**
Osobní náklady	**39 635**	**48 330**
Mzdové náklady	28 379	32 435
Náklady na SP, ZP a ostatní náklady	11 256	15 895
Úpravy hodnot v provozní oblasti	**11 576**	**13 760**
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	11 576	13 760
Úpravy hodnot zásob a pohledávek	0	0
Ostatní provozní výnosy	**540**	**407**
Ostatní provozní náklady	**4 019**	**-1 832**
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	**31 050**	**47 391**
Finanční výnosy	**634**	**1 837**
Finanční náklady	**4 356**	**3 966**
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	**-3 722**	**-2 129**
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	**27 327**	**45 262**
Daň z příjmů	**5 884**	**8 754**
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	**21 443**	**36 508**
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	**21 443**	**36 508**
Čistý obrat za účetní období	**436 182**	**670 312**

Zdroj: Vlastní zpracování

Na konci prvního účetního období konsolidace společností byly zaznamenány následující vzájemné transakce:

- mateřská společnost Akvizující společnost s.r.o. eviduje ke konci účetního období pohledávku z obchodních vztahů za služby za dceřinou společnosti Akvizovaná s.r.o. ve výši 2 800 tis. Kč. Pohledávka byla uhrazená v následujícím roce,
- mateřská společnost Akvizující společnost s.r.o. poskytla v prvním roce dceřiné společnosti Akvizovaná s.r.o. krátkodobou půjčku ve výši 1 250 tis. Kč, výše úroku 75 tis. Kč,
- mateřská společnost Akvizující společnost s.r.o. nakoupila od dceřiné společnosti Akvizovaná s.r.o. dlouhodobý majetek k 1. 1. 2026 ve výši 2 050 tis. Kč. Tento majetek dceřiná společnost zařadila do užívání 1. 5. 2023, původní cena majetku je 2 700 tis. Kč a doba odepisování byla nastavena na 10 let. Nově pořízený majetek mateřská společnost bude odepisovat rovnoměrně po dobu 5 let. Daň se uvažuje ve výši 21 %.

Postup konsolidace – první rok

Postup konsolidace plnou metodou je následující:

1. <u>Vyčíslení konsolidačního rozdílu a jeho odpis</u>

V následující tabulce je uvedený postup a výpočet konsolidačního rozdílu včetně výpočtu a výše jeho odpisu. Výše bylo zmíněno, konsolidující společnost bude odepisovat konsolidační rozdíl 15 let.

Hodnoty konsolidačního rozdílu a odpisů jsou v KÚZ matematicky zaokrouhlené. Níže je uvedená tabulka, kde je uveden výpočet konsolidačního rozdílu.

Tabulka č. 13: Výpočet konsolidačního rozdílu

Výpočet konsolidačního rozdílu	
Datum akvizice	01.06.2025
Vlastnický podíl	85 %
Účetní hodnota podílu	27 500 tis. Kč
Doba odepisování konsolidačního rozdílu	15 let
VH za běžné období dceřiné společnosti	21 443 tis. Kč
Předakviziční VH	21 443/12 * 2 = 3 574 tis. Kč
Postakviziční VH	21 443/12 * 10 = 17 869 tis. Kč
VK ke dni konsolidace	50 + 1 390 + 14 255 + 3 574 = 19 269 tis. Kč
Podíl mateřské společnosti na podílu	19 269 * 0,85 = 16 379 tis. Kč
Konsolidační rozdíl	**27 500 - 16 379 = 11 121 tis. Kč**
Odpis v roce akvizice	741/12 * 7 = 432 tis. Kč
Odpis v dalších letech	11 121/15 = 741 tis. Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

2. Vyloučení podílu dceřiné společnosti, který drží společnost mateřská společnost

Z dlouhodobého majetku společnosti Akvizující společnost s.r.o. je nutné vyloučit podíl, prostřednictvím kterého získala společnost dne 1. 6. 2025 85% vlastnický podíl na společnosti Akvizovaná s.r.o. ve výši 27 500 tis. Kč

3. Rozdělení vlastního kapitálu dceřiné společnosti

Dalším krokem je rozdělení vlastního kapitálu dceřiné společnosti na většinový a menšinový podíl (dále jen MP) podle vlastnického podílu. V tomto případě je většinový podíl ve výši 85 %, který patří do účetní závěrky společnosti Akvizující společnost s.r.o. a menšinový podíl ve výši 15 % vlastní původní vlastník společnosti Akvizovaná s.r.o. Menšinový podíl se vykazuje v pasivech v následujících položkách:

- menšinový základní kapitál,
- menšinové kapitálové fondy,
- menšinové fondy ze zisku,
- menšinový výsledek hospodaření minulých let,
- menšinový výsledek hospodaření běžného účetního období.

4. Úprava výsledku hospodaření běžného účetního období

V prvním roce se upraví VH běžného účetního období o většinový podíl mateřské společnosti Akvizující společnost s.r.o. na předakvizičním výsledku hospodaření dceřiné společnosti Akvizovaná s.r.o.

5. Vyloučení vzájemných transakcí mezi mateřskou a dceřinou společností

Dalším krokem je vyloučení transakcí mezi konsolidovanými osobami. Tyto transakce se vykazují k poslednímu dni účetního období a mají dopad na položky rozvahy a výkazu zisku a ztrát. V tabulce níže je uveden přehled uskutečněných mezipodnikových transakcí a jejich dopad na účetní výkazy.

Tabulka č. 14: Vyloučení vzájemných transakcí v prvním roce

Transakce	Částka (v tis. Kč)	Vliv na rozvahu		Vliv na VZZ	
		Aktiva	Pasiva	Náklady	Výnosy
Pohledávky – služby	2 800	(-) pohledávky	(-) závazky	(-) služby	(-) tržby z poskytnutí služby
Krátkodobá finanční výpomoc	půjčka = 1 250	(-) pohledávky	(-) závazky	-	-
	úrok = 75	(-) pohledávky	(-) závazky	(-) finanční náklady)	(-) finanční výnosy

Zdroj: Vlastní zpracování

6. Zpětná kontrola

Posledním krokem je provedení zpětné kontroly vypočítaných výkazů. V tomto kroku se kontroluje, zda konsolidovaná suma aktiv se musí rovnat sumě konsolidovaných pasiv. Kromě toho se porovnává výsledek hospodaření běžného účetního období v konsolidované rozvaze s konsolidovaným výsledkem hospodaření bez menšinových podílů v konsolidovaném výkazu zisků a ztrát.

Tabulka č. 15: Aktiva v KÚZ v prvním roce

Konsolidovaná rozvaha (v tis. Kč)	Akvizující společnost	Akvizovaná s.r.o.	VP (85 %)	MP (15 %)	Odpis KR	Vylučování		Poakviziční změna	Agregace II.
						pohledávky	půjčka		
Aktiva celkem	**348 556**	**113 585**	**-16 379**	**0**	**-432**	**-2 800**	**-1 320**	**0**	**441 210**
Stála aktiva	**40 023**	**18 376**	**-16 379**						**41 588**
Dlouhodobý nehmotný majetek	4 143	12 847							16 990
Dlouhodobý hmotný majetek	8 380	5 529							13 910
Dlouhodobý finanční majetek	27 500	0	-27 500						0
Konsolidační rozdíl			**11 121**		**-432**				**10 689**
Oběžná aktiva	**302 816**	**93 470**	**0**	**0**	**0**	**-2 800**	**-1 320**		**392 166**
Zásoby	0	0							0
Pohledávky	155 049	57 677							208 605
Dlouhodobé pohledávky	7 127	1 369							8 496
Krátkodobé pohledávky	147 921	56 307				-2 800	-1 320		200 109
Odložená daňová pohledávka									0
Peněžní prostředky	147 768	35 793							183 561
Časové rozlišení aktiv	**5 717**	**1 739**							**7 456**

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 16: Pasiva v KÚZ v prvním roce

Konsolidovaná rozvaha (v tis. Kč)	Akvizující společnost s.r.o.	Akvizovaná s.r.o.	VP (85 %)	MP (15 %)	Odpis KR	Vylučování		Poakviziční změna	Agregace II.
						pohledávky	půjčka		
Pasiva	**348 556**	**113 585**	**-16 379**	**0**	**-432**	**-2 800**	**-1 320**	**0**	**441 210**
Vlastní kapitál	**168 053**	**37 139**	**-16 379**	**-2 890**					**183 614**
Základní kapitál	50	50	-43	-8					50
Ážio a kapitálové fondy	0	1 390	-1 182	-209					0
Fondy ze zisku	111	0	0	0					111
Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	96 792	14 255	-12 117	-2 138					96 792
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	71 101	21 444	-3 038	-536	-432			-1 876	86 662
Rezervy	**6 612**	**1 794**							**8 406**
Závazky	**164 590**	**73 096**							**233 566**
Dlouhodobé závazky	6 597	3 020							9 616
Krátkodobé závazky	157 993	70 076				-2 800	-1 320		223 950
Časové rozlišení pasiv	**9 301**	**1 556**							**10 857**
Menšinový ZK				**8**					**8**
Menšinové kapitálové fondy				**209**					**209**
Menšinové fondy ze zisku				**0**					**0**
Menšinový VH min. let				**2 138**					**2 138**
Menšinové VH běžného období				**536**				**1 876**	**2 412**

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 17: Výkaz zisku a ztrát KÚZ v prvním roce

Položky (v tis. Kč)	Akvizující společnost s.r.o.	Akvizovaná s.r.o.	VP (85 %)	MP (15 %)	Odpis KR	Vylučování		Poakviziční změna	Konsolidace
						pohledávky	půjčka		
Tržby z prodeje vlastních výrobků, služeb a zboží	**1 052 157**	**435 009**				-2 800			**1 484 366**
Výkonová spotřeba	**869 085**	**349 268**							**1 215 553**
Náklady vynaložené na prodané zboží	0	0							0
Spotřeba materiálu a energie	97 925	41 096							139 021
Služby	771 160	308 171				-2 800			1 076 531
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	**0**	**0**							**0**
Aktivace (-)	0	0							0
Osobní náklady	**83 077**	**39 635**							**122 712**
Mzdové náklady	62 906	28 379							91 285
Náklady na SP, ZP a ostatní náklady	20 170	11 256							31 427
Úpravy hodnot v provozní oblasti	**8 793**	**11 576**							**20 369**
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	8 793	11 576							20 369
Úpravy hodnot zásob a pohledávek	0	0							0
Ostatní provozní výnosy	**132**	**540**							**672**
Ostatní provozní náklady	**3 711**	**4 019**							7 730
Odpis konsolidačního rozdílu					**432**				**432**
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	**150 803**	**31 050**							**118 242**

Finanční výnosy	**154**	**634**					-70		718
Finanční náklady	**221**	**4 356**					-70		4 507
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	**-67**	**-3 722**							-3 789
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	**87 557**	**27 328**							**114 454**
Daň z příjmů	**16 456**	**5 884**							**22 340**
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	**71 101**	**21 444**							**92 114**
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	**71 101**	**21 444**							**92 114**
Konsolidovaný VH za běžné období									**92 114**
KVH – bez VH před akvizicí			**-3 038**						**89 076**
KVH – bez menšinových podílů				**-536**				**-1 876**	**86 662**
Čistý obrat za účetní období	1 045 157	436 182							1 485 756

Zdroj: Vlastní zpracování

Postup konsolidace – druhý rok

Výpočet KÚZ pomocí plné metody v druhém roce konsolidace je prakticky shodný s postupem uplatněným v prvním roce. Hlavním rozdílem je, že ve většinových podílech již není zahrnutý podíl na výsledku hospodaření běžného účetního období dceřiné společnosti. Zároveň, že většinové podíly na vybraných položkách vlastního kapitálu dceřiné společnosti jsou převedeny z KÚZ prvního roku konsolidace namísto vytvoření nových výpočtů dle aktuální rozvahy.

Ve druhém roce konsolidace zůstává podíl mateřské společnosti na vlastním kapitálu dceřiné firmy na 85 %. Zároveň neproběhly žádné další akvizice podílů, což znamená, že hodnota konsolidačního rozdílu zůstává stejná a pouze se snižuje o odpisy provedené v prvním roce konsolidace. Stejně tak zůstává hodnota vyloučeného dlouhodobého finančního majetku. V druhém roce konsolidace společnosti mezi sebou vyřešily všechny vzájemné vztahy, které byly promítnuté v KÚZ prvního roku. Na začátku druhého roku společnost Akvizující společnost s.r.o. nakoupila od dceřiné společnosti Akvizovaná s.r.o. dlouhodobý majetek. Z toho plyne, že bude zapotřebí vyloučit vzájemné vztahy mezi společnostmi.

Při prodeji majetku se v rozvaze vylučuje vnitropodnikový zisk z prodeje, který má zároveň dopad na výsledek hospodaření. Také se v rozvaze vykazuje odložená daňová pohledávka, která souvisí s touto transakcí.

Tabulka č. 18: Vyloučení vzájemných transakcí v druhém roce

Vyloučení vzájemných transakcí – prodej majetku	
Datum pořízení	01.01.2023
Původní pořizovací cena	2 700 tis. Kč
Doba užívání	10 let
Roční odpis	270 tis. Kč
Odepsáno k datu prodeje	2 700/10*3= 810 tis. Kč
Zůstatková cena při prodeji	2 700 - 810 = 1 890 tis. Kč
Prodejní cena	2 050 tis. Kč
Vnitroskupinový zisk	**2 050 - 1 890 = 160 tis. Kč**

Zdroj: Vlastní zpracování

Z hlediska konsolidace je prodej majetku spojen s povinnosti účtovat o odložené dani. Existují dva možné způsoby k určení této daně:

- Rozdílem mezi zůstatkovými cenami majetku,
- Výpočtem na základě položek upravující výsledek hospodaření.

K ověření přesnosti výpočtu odložené daně se provádějí oba výpočty, přičemž výsledná odložená daň musí být shodná u obou výpočtů.

V souvislosti s odpisy je také důležité zahrnout opravu odpisů za předchozí a aktuální období, což ovlivní výkaz zisku a ztrát. Kromě toho se ve výkazu zisku a ztrát promítnou také transakce s nákupem a prodejem majetku uvnitř skupiny.

Tabulka č. 19: Výpočet odložené daně

Prodej majetku – odložená daň	
Pořizovací cena	2 050 tis. Kč
Doba užívání	5 let
Roční odpis	410 tis. Kč
Rozdíl původních a nových odpisů	270 - 410 = - 140 tis. Kč
Celkový dopad na VH	160 - 140 = 20 tis. Kč
Odložená daňová pohledávka	**20 * 0,21 = 4 tis. Kč (zaokr.)**

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 20: Aktiva KÚZ v druhém roce

Konsolidovaná rozvaha	Akvizující společnost s.r.o.	Akvizovaná s.r.o.	VP (85 %)	MP (15 %)	Odpis KR	Vylučování majetek	Agregace II.
Aktiva celkem	**588 813**	**139 347**	**-16 811**	**0**	**-741**	**-16**	**710 592**
Stála aktiva	**43 417**	**19 848**	**-27 500**			**-20**	**45 693**
Dlouhodobý nehmotný majetek	4 618	13 213					17 831
Dlouhodobý hmotný majetek	11 299	6 635				-20	17 914
Dlouhodobý finanční majetek	27 500	0	-27 500				0
Konsolidační rozdíl			**10 689**		**-741**		**9 948**
Oběžná aktiva	**535 574**	**117 177**				**4**	**652 755**
Zásoby	0	0					0
Pohledávky	279 141	70 306					349 447
Dlouhodobé pohledávky	12 246	1 530					13 776
Krátkodobé pohledávky	266 895	68 776					335 671
Odložená daňová pohledávka						4	4
Peněžní prostředky	256 433	46 871					303 304
Časové rozlišení aktiv	**9 822**	**2 322**					**12 144**

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 21: Pasiva KÚZ v druhém roce

Konsolidovaná rozvaha	Akvizující společnost s.r.o.	Akvizovaná s.r.o.	VP (85 %)	MP (15 %)	Odpis KR	Vylučování majetek	Agregace II.
Pasiva	**588 813**	**139 347**	**-16 811**	**0**	**-741**	**-16**	**710 592**
Vlastní kapitál	**277 275**	**43 414**	**-16 811**	**-6 512**	**-741**	**-16**	**296 609**
Základní kapitál	50	50	-43	-8			50
Ážio a kapitálové fondy	0	1 390	-1 182	-209			0
Fondy ze zisku	111	0	0	0			111
Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	154 954	5 466	-15 587	-820			144 013
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	122 160	36 508		-5 476	-741	-16	152 435
Rezervy	**9 063**	**1 794**					**10 858**
Závazky	**290 848**	**92 587**					**383 436**
Dlouhodobé závazky	14 396	8 129					22 525
Krátkodobé závazky	276 452	84 458					360 910
Časové rozlišení pasiv	**11 626**	**1 552**					**13 179**
Menšinový ZK				**8**			**8**
Menšinové kapitálové fondy				**209**			**209**
Menšinové fondy ze zisku				**0**			**0**
Menšinový VH min. let				**820**			**820**
Menšinové VH běžného období				**5 476**			**5 476**

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka č. 22: Výkaz zisku a ztrát KÚZ v druhém roce

Položky	Akvizující společnost s.r.o.	Akvizovaná s.r.o.	VP (85 %)	MP (15 %)	Odpis KR	Vylučování majetek	Konsolidace
Tržby z prodeje vlastních výrobků, služeb a zboží	**1 278 865**	**668 068**					**1 946 933**
Výkonová spotřeba	**1 030 799**	**560 826**					**1 591 625**
Náklady vynaložené na prodané zboží	0	0					0
Spotřeba materiálu a energie	137 617	76 331					213 948
Služby	893 183	484 495					1 377 677
Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	**0**	**0**					**0**
Aktivace (-)	0	0					0
Osobní náklady	**90 081**	**48 330**					**138 411**
Mzdové náklady	66 955	32 435					99 389
Náklady na SP, ZP a ostatní náklady	23 126	15 895					39 021
Úpravy hodnot v provozní oblasti	**8 311**	**13 760**					**21 931**
Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	8 311	13 760				-140	21 931
Úpravy hodnot zásob a pohledávek	0	0					0
Ostatní provozní výnosy	**122**	**407**				**-2 050**	**-1 521**
Ostatní provozní náklady	**-1 007**	**-1 832**				**-1 890**	**-4 729**
Odpis konsolidačního rozdílu					**741**		**741**
Provozní výsledek hospodaření (+/-)	**150 803**	**47 391**					**197 433**

Finanční výnosy	**841**	**1 837**					**2 678**
Finanční náklady	**1 065**	**3 966**					**5 030**
Finanční výsledek hospodaření (+/-)	**-223**	**-2 129**					**-2 353**
Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	**150 579**	**45 262**					**195 080**
Daň z příjmů	**28 419**	**8 754**				**-4**	**37 169**
Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	**122 160**	**36 508**					**157 911**
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	**122 160**	**36 508**					**157 911**
Konsolidovaný VH za běžné období							**157 911**
KVH – bez VH před akvizicí							**157 911**
KVH – bez menšinových podílů				**-5 476**			**152 435**
Čistý obrat za účetní období	1 278 865	670 312					1 948 090

Zdroj: Vlastní zpracování

3.6 Ekonomické zhodnocení KÚZ

Tato poslední část diplomové práce se zaměří na ekonomické zhodnocení mateřské společnosti před akvizicí a poté nového konsolidačního celku. K tomuto zhodnocení je použitá finanční analýza konsolidovaných účetních výkazů. V diplomové práci jsou vybrány ukazatelé likvidity, rentability, aktivity a zadluženosti, kde na základě jejich porovnání bude formulován závěr a úspěšnost akvizice.

Ukazatelé likvidity

Ukazatelé likvidity jsou nástroje pro posouzení schopnosti společnosti řádně splácet své závazky včas. Rozlišujeme tři stupně likvidity, a to likviditu běžnou, pohotovou a okamžitou. Následující tabulka zobrazuje výsledky ukazatelů nejprve mateřské společnosti před akvizicí a následně výsledky po akvizici celého konsolidačního celku.

Tabulka č. 23: Ukazatelé likvidity před akvizicí a po akvizicí

Ukazatel	Před akvizici	Po akvizici	
	2024	2025	2026
Běžná likvidita	2,44	1,75	1,81
Pohotová likvidita	2,44	1,75	1,81
Okamžitá likvidita	1,23	0,82	0,84

Zdroj: Vlastní zpracování

Doporučené hodnoty likvidity jsou pro běžnou likviditu 1,5 až 2,5, pro pohotovou likviditu 1 až 1,5 a pro okamžitou likviditu 0,2 až 0,75. Před akvizicí společnost Akvizující společnost s.r.o. nedosahovala těchto doporučených hodnot, jelikož držela neefektivní množství peněžních prostředků. Po akvizici došlo ke snížení hodnot likvidity v roce 2024 a 2025 ve srovnání s rokem 2023, díky čemuž se společnost přiblížila doporučeným hodnotám. To naznačuje, že společnost je schopna splácet své závazky s dostatečnou likviditou i po provedení akvizice. Vzhledem k tomu, že společnost nemá žádné zásoby, tak běžná a pohotová likvidita vykazuje stejné hodnoty.

Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity poskytují informace o schopnosti společnosti efektivně využívat své aktiva. V případě, že podnik není efektivní ve využití svých aktiv, mohou mu vznikat nadbytečné náklady či naopak může přicházet o potencionální výnosy. Následující

tabulka zobrazuje výsledky ukazatelů nejprve mateřské společnosti před akvizicí a následně výsledky po akvizici celého konsolidačního celku.

Tabulka č. 24: Ukazatelé aktivity před akvizicí a po akvizicí

Ukazatel	Před akvizici	Po akvizici	
	2024	2025	2026
Obrat celkových aktiv	2,90	3,36	2,74
Doba obratu pohledávek	59,50	51,30	65,51
Doba obratu závazku	50,37	57,43	71,88

Zdroj: Vlastní zpracování

Ukazatel obratu aktiv vyjadřuje, kolikrát se aktiva obrátí za určené časové období. Doporučená hodnota by měla být vyšší než 1. Společnost dosahovala doporučených hodnot jak před, tak po provedení akvizice. Vyšší hodnota tohoto ukazatele naznačuje, že společnost efektivně využívá svá aktiva ke generování příjmů.

Doba obratu pohledávek vyjadřuje časový interval, který společnost musí počkat, než obdrží platby od svých odběratelů. Doba obratu závazků vyjadřuje čas, který společnost potřebuje k úhradě svých závazků. Je vhodné porovnat tento ukazatel s dobou obratu pohledávek, kde by doba obratu závazků ideálně měla být delší než doba obratu pohledávek. Před akvizicí měla společnost lehký problém s tím, že musela splácet své závazky dříve, než ji byly hrazené pohledávky. Po akvizici se zdá, že doba obratu pohledávek v roce 2024 poklesla oproti roku 2023, což může naznačovat zlepšení platebních podmínek a rychlejší inkaso pohledávek. Nicméně v roce 2025 se tato doba opět zvýšila, což může být důsledkem změn v platebních podmínkách. Naopak doba obratu závazků stoupla po akvizici, to znamená že společnost začala využívat bezúročného úvěru od dodavatele.

Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti poskytují informace o tom, jakým způsobem je společnost financována prostřednictvím vlastních a cizích zdrojů. Tyto ukazatele mají zásadní význam pro věřitele, kteří z nich získávají informace o schopnosti společnosti splácet své závazky. Následující tabulka zobrazuje výsledky ukazatelů nejprve mateřské společnosti před akvizicí a následně výsledky po akvizici celého konsolidačního celku.

Tabulka č. 25: Ukazatelé zadluženosti před akvizicí a po akvizicí

Ukazatel	Před akvizici	Po akvizici	
	2024	2025	2026
Celková zadluženost	42,54 %	54,84 %	55,49 %
Míra zadluženosti	77,38 %	131,78 %	132,93 %
Koeficient samofinancování	54,98 %	41,62 %	41,74 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Celková zadluženost informuje o tom, z jak velké části je majetek společnosti financován z cizích zdrojů. Doporučené hodnoty by se měly pohybovat v rozmezí 30–60 %. Z výsledku je patrné, že se společnost pohybuje v doporučených hodnotách, avšak po akvizici došlo k mírnému zvýšení hodnoty celkové zadluženosti. Toto zvýšení lze připsat vyššímu podílu cizího kapitálu ve společnosti Akvizovaná s.r.o., který se projevil v KÚZ.

Koeficient samofinancování vyjadřuje, jakým podílem se podílí vlastní kapitál na kapitálu celkovém. Jedná se o doplňkový ukazatel k celkové zadluženosti. Před akvizicí společnost financovala svou činnost převážně vlastními zdroji, ale po akvizicí došlo k malé změně. Akvizovaná společnost s.r.o. disponuje vyšším podílem cizího kapitálu, což vedlo ke snížení hodnoty koeficientu samofinancování. I přes tuto změnu se však hodnoty financování po akvizici stále udržují v doporučených hodnotách.

Bankovní instituce využívají ukazatel míry zadluženosti k posouzení žádosti o úvěr ze strany společnosti a rozhodují na základě této informace, zda úvěr poskytnou či nikoliv. Doporučené hodnoty pro míru zadluženosti se pohybují v rozmezí od 80 do 120 %. Z výsledku je patrné, že se společnost v roce 2023 blížila k doporučené hodnotě, ale po úspěšné akvizicí se hodnoty za rok 2024 a 2025 zvýšily a lehce již doporučené hodnoty přesahují.

Ukazatele rentability

Posledními ukazateli budou ukazatele rentability, konkrétně rentabilita vlastního kapitálu, tržeb a aktiv. Rentabilita poskytuje informaci o tom, jak efektivně společnost využívá svůj investovaný kapitál k dosažení zisku. Následující tabulka zobrazuje výsledky ukazatelů nejprve mateřské společnosti před akvizicí a následně výsledky po akvizici celého konsolidačního celku.

Tabulka č. 26: Ukazatelé rentability před akvizicí a po akvizicí

Ukazatel	Před akvizici	Po akvizici	
	2024	2025	2026
Rentabilita celkových aktiv	28,45 %	26,80 %	27,78 %
Rentabilita VK	38,90 %	47,20 %	51,39 %
Rentabilita tržeb	9,81 %	7,97 %	10,14 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Ukazatel rentability aktiv poskytuje informaci o tom, zda podnik dokáže efektivně využít majetek podniku, bez ohledu na zdroj financování. Z výsledků je zřejmé, že společnost efektivně využívá svá aktiva, protože dosažená hodnota není příliš vysoká ani příliš nízká.

Rentabilita vlastního kapitálu slouží k posouzení vlastníkům, zda jejich vložený kapitál do společnosti dosahuje dostatečné nebo požadované výnosnosti. Rentabilita vlastního kapitálu každoročně stoupá a dosahuje neobvykle vysoké úrovně. Ukazatel naznačuje, že společnost je schopna generovat vysoké zisky ve srovnání s vloženým vlastním kapitálem. Po provedení akvizice došlo k dalšímu nárůstu rentability vlastního kapitálu, což ukazuje na pozitivní dopad této strategické akce na celkovou výkonnost společnosti.

Rentabilita tržeb je klíčovým ukazatelem, který vyjadřuje poměr zisku k celkovým tržbám a poskytuje důležitý pohled na úspěšnost podnikání dané společnosti. Na základě výsledku lze konstatovat, že rentability tržeb vykazuje mírné fluktuace. Tato fluktuace je způsobená akvizicí, která proběhla v roce 2024. Nicméně, i přes tyto fluktuace zůstává rentabilita tržeb v souladu s obecně doporučovanými hodnotami, což naznačuje relativní úspěšnost podnikání, a i akvizici společnosti.

ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo analyzovat a popsat akviziční proces pro právnickou osobu, se zaměřením zejména na oblast účetního a daňového zpracování. Následně navrhnout metodiku sestavení konsolidované účetní závěrky, která bude reflektovat zvolenou akviziční metodu. Součástí cíle bylo také zhodnocení dopadů akvizice na ekonomickou situaci nově vzniklého konsolidačního celku.

První část práce byla zaměřena na teoretická východiska, která byla poté využita v analytické části. Na začátku se autorka zabývala pojmy a úpravami spojené s akvizicí, přičemž se akvizice rozdělují na kapitálové a majetkové. Majetková akvizice zahrnuje vstup investora do společnosti skrze nákup majetku, závazků nebo části podniku, zatímco kapitálová akvizice zahrnuje získání vlivu v podniku nákupem akcií, podílů nebo jinými prostředky. V rámci teoretické části jsem rovněž podrobně vysvětlila základní principy konsolidované účetní závěrky, které jsou důležité pro definování pojmů, bez kterých nelze účetní závěrku sestavit. Důležitou součástí bylo také definování vzniku společností ve vztahu mateřská – dceřiná.

Druhá část práce byla zaměřená na analytickou část, která se dělí na akviziční proces a představení účetní a daňové problematiky akvizic pro právnické osoby. Nejprve jsem analyzovala akviziční proces na základě odborné literatury a následně analyzovala různé aspekty především kapitálových ale i částečně majetkových akvizic. U kapitálových akvizic je důležité zdůraznit, že u právnických osob může být příjem z prodeje majetkové účasti osvobozen za určitých podmínek, zejména pokud je prodáván podíl nebo cenné papíry v dceřiné obchodní společnosti. V této kapitole se zároveň zabývám i účetními aspekty spojenými s kapitálovými a majetkovými akvizicemi, včetně jejich účtování a ocenění majetku a závazků. Dále analyzuji daňové aspekty těchto akvizic, včetně daní z příjmů právnických osob, daně z přidané hodnoty a dalších daní.

V závěrečné části diplomové práce byl prezentován modelový příklad, který ilustroval aplikaci teoretických poznatků v praxi. Na konkrétním příkladu jsem demonstrovala sestavení konsolidační účetní závěrky v souladu s českou legislativou, přičemž jsem reflektovala zvolenou akviziční metodu. Modelový příklad obsahuje jednotlivé kroky při sestavení konsolidované účetní závěrky pro první a druhý rok. Dále jsem provedla

finanční analýzu akvizičního procesu a konsolidace, při níž jsem využila základní ukazatele likvidity, zadluženosti, rentability a aktivity.

Vzhledem ke stále zvyšujícímu se počtu kapitálově spojených osob je relevance a aktuálnost tématu vysoká. Práce představuje zjednodušený plán akvizičního procesu s přesahem do problematiky konsolidace účetní závěrky, a tím se může stát metodickou pomůckou či zdrojem základních informací pro akvizici či konsolidaci. Díky zjednodušenému modelovému příkladu lze pochopit principy této problematiky a získat o nich základní povědomí.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

(1) SYNEK, Miloslav; SEDLÁČKOVÁ, Helena a VÁVROVÁ, Hana. *Jak psát bakalářské, diplomové, doktorské a jiné písemné práce*. 2., přeprac. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1212-9.

(2) SKÁLOVÁ, Jana. *Účetní a daňové souvislosti přeměn obchodních společností*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7478-699-0.

(3) *Fúze, akvizice, sloučení nebo splynutí firem. Jaký je v tom rozdíl?*. online. In: Jake & James. 2022. Dostupné z: https://www.jake-james.cz/blog/fuze-akvizice-slouceni-spolecnosti. [cit. 2023-09-26].

(4) VOMÁČKOVÁ, Hana. *Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických transakcí: (vyšší účetnictví)*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. ISBN 978-80-7273-157-2.

(5) SEDLÁČEK, Jaroslav. *Proces fúzí obchodních společností v právních, účetních a daňových souvislostech*. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6488-1.

(6) SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetnictví přeměn obchodních společností*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-80-210-4962-8.

(7) HLAVÁČ, Jiří. *Fúze a akvizice: proces nákupu a prodeje firem*. Vydání druhé přepracované. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, nakladatelství Oeconomica, 2016. ISBN 978-80-245-2159-6.

(8) *Mergers, acquisitions, and corporate restructurings*. online. Seventh edition. Hoboken, New Jersey: Wiley, 2018. ISBN 978-047-1705-642. [cit. 2023-09-20].

(9) SLAVÍK, Jakub. *Finanční průvodce nefinančního manažera: jak se rychle zorientovat v podnikových a projektových financích*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4593-0.

(10) KISLINGEROVÁ, Eva. *Manažerské finance*. 3. vyd. Beckova edice ekonomie. V Praze: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-194-9.

(11) MRKVIČKA, Josef a STROUHAL, Jiří. *Manažerské finance*. Vzdělávání účetních v ČR (Institut certifikace účetních). [Praha]: Institut certifikace účetních, 2009. ISBN 978-80-86716-62-6.

(12) SALACHOVÁ, Bohumila. *Obchodní korporace a jejich přeměny: (právní, účetní a daňové aspekty)*. Monografie (Key Publishing). Ostrava: Key Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-220-4.

(13) CHALUPA, Ivan; REITERMAN, David a HOLÝ, Václav. *Obchodní korporace - Přeměny a obchodní rejstřík. Základy soukromého práva VI*. Beckova skripta. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-605-0.

(14) Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů.

(15) SHERMAN, Andrew J. *Mergers and acquisitions from a to z*. online. Fourth Edition. New York: AMACOM, American Management Association, 2018. ISBN 08-144-0880-X. [cit. 2023-10-15].

(16) SMRČKA, Luboš. *Ovládnutí a převzetí firem*. Beckova edice ekonomie. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-442-1.

(17) NOVOTNÝ, Pavel. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2023*. Sedmnácté vydání. Účetnictví a daně (Grada). Praha: Grada Publishing, 2023. ISBN 978-80-271-3979-8.

(18) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

(19) JÍLEK, Josef. *Hlavní účetní systémy IFRS a US GAAP*. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-247-2774-5.

(20) ZELENKA, Vladimír a ZELENKOVÁ, Marie. *Konsolidace účetních výkazů: principy a praktické aplikace*. Druhé upravené a rozšířené vydání. Jesenice: Ekopress, 2018. ISBN 978-80-87865-43-9.

(21) LOJA, Radka a JONÁŠ, Radek. *Konsolidovaná účetní závěrka podle českých předpisů v příkladech*. Praha: VOX, 2016. ISBN 978-80-87480-52-6.

(22) Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

(23) BUREŠ, Martin. *Úvod do konsolidované účetní závěrky*. online. In: Portal.POHODA.cz. 2018. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/uvod-do-konsolidovane-ucetni-zaverky/. [cit. 2023-10-31].

(24) JANHUBA, Miloslav; MÍKOVÁ, Marie; ROUBÍČKOVÁ, Jaroslava a ZELENKA, Vladimír. *Finanční účetnictví: obecné otázky*. Beckovy ekonomické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-614-2.

(25) Český účetní standard pro podnikatele č. 020 - Konsolidovaná účetní závěrka.

(26) *Odložená daň: co to je a jak ji účtovat?*. online. In: Money S3. 2024. Dostupné z: https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/odlozena-dan-co-to-je-a-jak-ji-uctovat/. [cit. 2024-03-05].

(27) KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra; REMEŠ, Daniel a ŠTEKER, Karel. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Prosperita firmy. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0563-2.

(28) SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-3386-6.

(29) RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 7. aktualizované vydání. Finance (Grada). Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-3124-2.

(30) KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku*. 3. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-646-0.

(31) DEPAMPHILIS, Donald M. *Mergers, acquisitions, and other restructuring activities: an integrated approach to process, tools, cases, and solutions*. online.

Eighth edition. Amsterdam: Academic Press, an imprint of Elsevier, 2015. ISBN 01-280-1390-7. [cit. 2023-10-06].

(32) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

(33) DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2023: přehledy, daňové a účetní tabulky*. Účetnictví a daně (Grada). Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-3985-9.

(34) Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty , ve znění pozdějších předpisů.

(35) Zákon ČNR č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

(36) *Výkladové stanovisko č. 24 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 9. 4. 2014 - k nabytí vlastnictví obchodního závodu při jeho koupi nebo vkladu do obchodní korporace*. online. In: . Dostupné z: http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Stanovisko_24.pdf. [cit. 2024-01-04].

(37) Zákon ČNR č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.

(38) ŠIROKÁ, Dana. *POJEM AKVIZICE SE VZTAHUJE K NABÝVÁNÍ RŮZNÝCH AKTIV. OZNAČUJE PŘEVZETÍ PODNIKU ČI ZÍSKÁNÍ NOVÝCH ZÁKAZNÍKŮ*. online. In: Euro.cz. 2023. Dostupné z: https://www.euro.cz/clanky/akvizice/. [cit. 2023-09-10].

(39) BREALEY, Richard A.; MYERS, Stewart C. a ALLEN, Franklin. *Teorie a praxe firemních financí*. 2., aktualiz. vyd. Brno: BizBooks, 2014. ISBN 978-80-265-0028-5.

(40) BUREŠ, Martin. *Základní konsolidační úpravy k datu akvizice – 1. díl*. online. In: Portal.POHODA.cz. 2019. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/zakladni-konsolidacni-upravy-k-nbsp;datu-akvizice/. [cit. 2023-10-31].

(41) BUREŠ, Martin. *Základní konsolidační úpravy k datu akvizice – 2. díl*. online. In: Portal.POHODA.cz. 2019. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-

mzdy/ucetnictvi/zakladni-konsolidacni-upravy-k-nbsp;datu-akviz-1/. [cit. 2023-11-01].

(42) BUREŠ, Martin. *Základní konsolidační úpravy – ekvivalenční metoda*. online. In: Portal.POHODA.cz. 2019. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/zakladni-konsolidacni-upravy-ekvivalencni-metoda/. [cit. 2023-11-02].

(43) JONÁŠ, Radek. *Co je to konsolidační rozdíl?*. online. In: Portal.POHODA.cz. 2016. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/co-je-to-konsolidacni-rozdil/. [cit. 2023-11-20].

(44) SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 3., aktualizované vydání. Expert (Grada). Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0413-0.

(45) KUNEŠ, Zdeněk; POLANSKÁ, Pavla; PAIKERT, Oto a GALOČÍK, Svatopluk. *DPH 2023: výklad s příklady*. Devatenácté vydání. Účetnictví a daně (Grada). Praha: Grada Publishing, 2023. ISBN 978-80-271-3983-5.

(46) VYCHOPEŇ, Jiří. *Nemovité věci v podnikání*. 5. vydání. Otázky a odpovědi z praxe (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-661-7.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

č.	číslo
Sb.	sbírka zákonů
§	paragraf
písm.	písmeno
odst.	odstavec
tzv.	takzvaně
apod.	a podobně
tj.	to je
Kč	koruna česká
např.	například
%	procento
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
D	dal (strana účtu)
MD	má dáti (strana účtu)
PC	pořizovací cena
TH	tržní hodnota
ÚH	účetní hodnota
ZDP	zákon o daních z příjmů.
ZDPH	zákon o dani z přidané hodnoty
ZDNV	zákon o dani z nemovitých věcí
ZDS	zákon o silniční dani
PO	právnická osoba/právnické osoby
ZD	základ daně
DZD	dílčí základ daně
DPH	daň z přidané hodnoty
EBIT	zisk před zdaněním a úroky
EBITDA	zisk před zdaněním, úroky a odpisy

SEZNAM OBRAZKŮ

Obrázek č. 1: Proces akvizičního procesu (z pohledu kupujícího) 40
Obrázek č. 2: Časový harmonogram akvizice 41
Obrázek č. 3: Proces akvizičního procesu (z pohledu prodávajícího) 43
Obrázek č. 4: Kapitálová akvizice – úhrada penězi 47
Obrázek č. 5: Organizační struktura – Akvizující společnost s.r.o. 58
Obrázek č. 6: Organizační struktura – Akvizovaná společnost s.r.o. 62

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Účetní operace u kupujícího (úhrada penězi) 47
Tabulka č. 2: Účetní operace u prodávajícího (úhrada penězi) 48
Tabulka č. 3: Rozvaha – Akvizující společnost s.r.o. 59
Tabulka č. 4: Výkaz zisku a ztrát – Akvizující společnost s.r.o. 60
Tabulka č. 5: Rozvaha – Akvizovaná společnost s.r.o. 63
Tabulka č. 6: Výkaz zisku a ztrát – Akvizovaná společnost s.r.o. 64
Tabulka č. 7: Účetní operace u prodávané Akvizované společnosti s.r.o. 68
Tabulka č. 8: Účetní operace u nakupující Akvizující společnosti s.r.o. 70
Tabulka č. 9: Rozvaha – Akvizující společnost s.r.o. 73
Tabulka č. 10: Výkaz zisku a ztrát – Akvizující společnost s.r.o. 74
Tabulka č. 11: Rozvaha – Akvizované společnosti s.r.o. 75
Tabulka č. 12: Výkaz zisku a ztrát – Akvizované společnosti s.r.o. 76
Tabulka č. 13: Výpočet konsolidačního rozdílu 78
Tabulka č. 14: Vyloučení vzájemných transakcí v prvním roce 79
Tabulka č. 15: Aktiva v KÚZ v prvním roce 80
Tabulka č. 16: Pasiva v KÚZ v prvním roce 81
Tabulka č. 17: Výkaz zisku a ztrát KÚZ v prvním roce 82
Tabulka č. 18: Vyloučení vzájemných transakcí v druhém roce 84
Tabulka č. 19: Výpočet odložené daně 85
Tabulka č. 20: Aktiva KÚZ v druhém roce 86
Tabulka č. 21: Pasiva KÚZ v druhém roce 87
Tabulka č. 22: Výkaz zisku a ztrát KÚZ v druhém roce 88
Tabulka č. 23: Ukazatelé likvidity před akvizicí a po akvizicí 90
Tabulka č. 24: Ukazatelé aktivity před akvizicí a po akvizicí 91
Tabulka č. 25: Ukazatelé zadluženosti před akvizicí a po akvizicí 92
Tabulka č. 26: Ukazatelé rentability před akvizicí a po akvizicí 93